

Abreviacions

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Secretaria de Política Lingüística

Barcelona 2005

Autors: Jaume Capó Frau
Montserrat Veiga Fernández

Document revisat i aprovat per la Comissió Assessora
de Llenguatge Administratiu

Col·lecció Criteris Lingüístics, 2

© Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència

Primera edició: maig de 1997

Segona edició: febrer de 2005

Tiratge: 3.000 exemplars

Impressió:

Dipòsit legal:

Índex

Presentació	5
1. Introducció	7
1.1. Origen de les abreviacions	7
1.2. Classificació	8
2. Ús de les abreviacions	9
3. Abreviatures	11
3.1. Definició	11
3.2. Formació	12
3.2.1. Abreujament de mots	12
3.2.2. Abreujament de sintagmes	13
3.3. Escriptura	14
3.3.1. Punt abreviatu i barra	14
3.3.2. Punt abreviatu i signes de puntuació	15
3.3.3. Majúscules i minúscules	15
3.3.4. Cursiva	15
3.3.5. Accentuació	16
3.3.6. Partició	16
3.4. Plural	16
3.5. Apostrofació	17
3.6. Doble tractament: sigla o abreviatura, símbol o abreviatura	17
3.7. Antropònims	17
3.8. Numerals ordinals	18
4. Sigles i acrònims	20
4.1. Definició	20
4.2. Formació	20
4.2.1. Duplicació de lletres	21
4.2.2. Coincidència de formes	21
4.3. Escriptura	22
4.3.1. Punts i espais	22
4.3.2. Majúscules i minúscules	22
4.3.3. Cursiva	23
4.3.4. Sigles alfanumèriques	24
4.3.5. Accentuació	24
4.3.6. Desplegament	24
4.3.7. Partició	24
4.4. Traducció	25
4.4.1. Noms propis	25
4.4.2. Noms comuns	26
4.5. Lexicalització	26
4.6. Pronunciació	27
4.6.1. Pronunciació sil·làbica	27
4.6.2. Pronunciació lletrejada	28
4.6.3. Pronunciació combinada	29

4.6.4. Pronunciació desplegada	29
4.7. Gènere i nombre	30
4.8. Ús de l'article davant de sigles i acrònims	31
4.9. Apostrofació	32
4.9.1. Pronunciació sil·làbica	32
4.9.2. Pronunciació lletrejada	32
4.9.3. Pronunciació combinada	33
4.9.4. Pronunciació desplegada	33
4.9.5. Pronunciació i grafia	33
5. Símbols	34
5.1. Definició	34
5.2. Escriptura	34
5.3. Principals grups de símbols	36
5.3.1. Punts cardinals	36
5.3.2. Sistema internacional d'unitats (SI)	36
5.3.3. Unitats monetàries	39
5.3.4. Elements químics	40
5.4. Codis de les comarques catalanes	40
6. Bibliografia	41
Recull d'abreviacions habituals	45
I. Per la paraula o el sintagma complets	46
II. Per l'abreviació	66

Presentació

L'any 1997 l'aleshores Direcció General de Política Lingüística publicava l'opuscle Abreviacions, amb la intenció de posar a l'abast dels lectors unes orientacions lingüístiques sobre un aspecte convencional de la llengua que, si bé no es pot considerar que sigui bàsic, sí que és un recurs molt freqüent i pot presentar dubtes pel que fa a les formes més emprades i al seu ús en els textos.

El pes de les abreviacions en els llenguatges tècnics i científics és, actualment i en el moment en què es va publicar la primera edició d'aquest opuscle, indubtable. Es tracta d'un aspecte més propi de l'elaboració funcional dels llenguatges d'especialitat que no pas de la gramàtica. Per tant, és lògic que la normativa gairebé no hi faci referència.

Aquests fets justificaven que la Comissió Assessora de Llenguatge Administratiu, durant els anys que va estar en funcionament, anés establint les formes abreujades més habituals (abreviatures, sigles i símbols) pròpies de les comunicacions administratives i jurídiques, i els criteris bàsics d'escriptura corresponents. A partir d'aquest treball i de la bibliografia que s'havia anat publicant sobre la matèria, es va redactar l'opuscle Abreviacions, que va ser revisat i aprovat per l'esmentada Comissió i que ara us presentem en una segona edició, corregida i ampliada.

Esperem que aquestes orientacions, força completes, sobre les abreviacions, la seva morfologia, la manera adequada d'escriure-les i, en alguns casos, sobre la pronunciació, serveixin per resoldre homogèniament els dubtes que plantegen i que, en definitiva, responguin a les necessitats de la llengua i contribueixin a millorar la qualitat dels textos formals.

Les novetats que presenta aquesta segona edició respecte de la primera no són canvis de criteris i, en general, ja havien estat difoses per mitjà del web Llengua catalana. S'han esmenat les errades tipogràfiques i s'hi han inclòs algunes abreviacions noves, com ara les corresponents a euro i adreça electrònica. A més, s'han recollit algunes matisacions als criteris establerts, atenent observacions i comentaris de les persones que han fet servir l'opuscle i tenint en compte els dubtes sobre abreviacions que ens han fet arribar els usuaris del servei d'atenció de consultes lingüístiques.

Secretaria de Política Lingüística

1. Introducció

És òbvia la vitalitat que en el nostre entorn tenen les formes gràfiques abreujades que coneixem amb el nom genèric d'*abreviacions*. Sovint, ni qui redacta ni qui llegeix un text és conscient del nombre d'abreviacions que fa servir i que interpreta. Per tant, les normes que haurien de regir-ne l'ús són també poc conscients. Val a dir que a causa de la seva presència sí que en solem tenir una certa idea, però no gaire sistemàtica ni sistematitzada. Per posar un exemple, no sol ser difícil per a ningú saber a quin organisme ens referim amb la sigla *Unesco*, encara que segurament poca gent en podria donar correctament el desplegament. Tampoc és difícil interpretar abreviatures molt habituals, com *c.* o *c/* en un context com *c/ Dos de Maig*. Però pot resultar complicat determinar a què ens referim amb les abreviatures *ant.* o *pol.*

Aquest treball pretén presentar una proposta que serveixi de referència per a totes les persones que, sobretot en l'Administració, tenen necessitat d'utilitzar o d'interpretar abreviacions. Per aquest motiu, el treball es divideix en dos grans blocs. El primer analitza cada tipus d'abreviació segons la tipologia més acceptada: abreviatures, sigles i acrònims, i símbols. En cada apartat s'intenta definir-les, explicar els criteris que se segueixen en la seva formació, establir la manera de representar-les gràficament i oferir unes recomanacions d'ús. En el segon bloc es recullen les abreviacions d'ús més habitual, sense que la selecció vulgui ser exhaustiva ni arribar a esdevenir un diccionari d'abreviacions.

1.1. Origen de les abreviacions

Les abreviacions eren utilitzades ja en les èpoques grega i llatina com a forma d'economia gràfica, tenint en compte el suport material on es grafiaven els textos (pedres, metalls, terra cuita, tauletes, papirs, pergamins, teixits), els instruments d'escriure (escarпа, punxó, plomes) i les dificultats de reproducció.

En l'origen de les abreviacions sembla haver-hi un component religiós. Els *nomina sacra* o noms sagrats eren escrits, per respecte, de manera simbòlica o abreujada. Per exemple, els cristians utilitzaven les inicials de *Jesús Crist Fill de Déu Salvador* (en grec, *ICHTUS*) com a paraula codificada que, a més, coincidia amb la paraula grega *peix*, el dibuix del qual té un gran significat dins del món cristià.

Des de l'època romana fins a l'edat mitjana es va aplicar el sistema taquigràfic de notes tironianes, constituït per un conjunt de signes d'abreviació que s'articulaven de manera coherent. Aquest sistema va ser molt difós i es va ensenyar a les escoles durant l'Imperi romà.

A partir del segle III foren corrents les *notae iuris* o notes de dret, abreviacions emprades en manuscrits jurídics, fins que foren prohibides al segle VI per Justinià, a causa dels equívocs i fins i tot frauds que provocaven.

Durant l'edat mitjana es van anar adoptant diferents tipus de lletres, com la visigòtica, la carolina, la gòtica i la humanística, que seguien els dictats de les modes i del poder

polític. Totes derivaven de la cal·ligrafia romana i admetien les abreviacions com a elements el·líptics corrents en els textos que copiaven els amanuenses.

Amb l'aparició de la impremta i la facilitat per reproduir textos que va comportar, juntament amb les exigències de claredat i homogeneïtat reclamades pels lectors, les abreviacions van anar desapareixent, sobretot dels textos literaris.

Amb el temps han anat variant els tipus d'abreviacions utilitzats i, actualment, s'observa una gran proliferació d'abreviacions, especialment de sigles, molt utilitzades per denominar organismes, partits polítics, publicacions, etc., i de símbols, usats principalment en ciència i tecnologia.

La importància de les abreviacions queda també reflectida en el fet que s'han publicat, en moltes llengües, un bon nombre de diccionaris, articles i llibres sobre aquesta matèria.

1.2. Classificació

En aquest treball s'ha adoptat una classificació de les abreviacions basada en tres grans grups: abreviatures, sigles i acrònims, i símbols.

No s'han desenvolupat àmpliament alguns aspectes que, tot i tenir-hi una relació, no són objectiu prioritari en el camp del llenguatge administratiu, sinó que més aviat corresponen a la terminologia. Dins d'aquest apartat cal esmentar les sigles lexicalitzades (*sida, làser*) i les paraules formades per combinació de mots truncats (*informàtica, motel*).

Encara que també són abreviacions, no s'ha tractat dels escurçaments de mots per afèresi (*Toni* per *Anton*) o per apòcope (*cine* per *cinema*, de *cinematògraf*), que afecten els hipocorístics (abreviacions familiars o amistoses d'antropònims) i altres mots de llargada considerable i ús freqüent (*metro* per *ferrocarril metropolità*, *moto* per *motocicleta*).

Un altre tipus d'abreviació que tampoc no s'estudia en aquest treball són els codis, dels quals podem esmentar, com a exemples, els corresponents a les províncies en les matrícules dels cotxes o els utilitzats en meteorologia. Com a excepció, i atès que poden ser d'interès per a l'Administració i que han estat aprovats per la Comissió Assessora de Llenguatge Administratiu, s'han inclòs en l'apartat 5.4 els codis corresponents a les comarques catalanes.

2. Ús de les abreviacions

Hem de partir de la idea que, si volem un llenguatge administratiu clar i fàcilment comprensible, l'ús que fem de les abreviacions ha de ser molt mesurat i, en tots els casos, coherent i pertinent. Per aquests motius, cal observar una sèrie de criteris generals que ens ajudaran a trobar el punt d'equilibri entre la simplificació que representen les abreviacions i la comprensió del text.

- No s'han utilitzar abreviacions si ocupen els mateixos espais que el mot o el sin-tagma sencers, o gairebé els mateixos.
- L'ús d'abreviacions és indicat per a taules, gràfics, llistes, quadres sinòptics, classificacions i en altres casos similars que requereixen comprimir el text en benefici d'una informació més completa. En aquests casos també és freqüent una reducció del cos de la lletra.
- Les abreviacions es poden utilitzar sense cap inconvenient quan acompanyen xifres.

necessita un segell d'1,05 €
tenen un despatx de 320 m²

- Hem de tenir present, tot i la recomanació restrictiva en la utilització d'abreviacions, que n'hi ha de molt freqüents i d'ús molt estès que poden ser compreses fàcilment per tothom, sobretot si el context afavoreix la comprensió. És el cas, per exemple, de les abreviatures de les vies públiques en les adreces (*pg. de Gràcia, c. de Miguel Hernández, av. Meridiana*).
- Quan per manca d'espai no hi hagi una altra solució, podem recórrer a les abreviacions ja fixades i, fins i tot, crear-ne de noves. En aquest cas cal que es puguin desxifrar fàcilment (escrivint el desplegament al costat de l'abreviació la primera vegada que apareix, explicant-ne el significat a peu de pàgina, fent una llista de les abreviacions al començament del document, etc.).
- En les obres tècniques i científiques, i en les publicacions que contenen un gran nombre d'abreviacions, és habitual recollir en un glossari les abreviacions utilitzades. A més, se sol recórrer també a l'ús de la tipografia (supressió del punt abreviatiu, cursives, majúscules, versaletes, negretes) per abreujar en un espai mínim.
- Per a un ús adequat de les abreviacions cal conèixer el tipus de persona a qui va adreçat el text. S'ha de diferenciar si es tracta d'una persona que pot compartir els coneixements del redactor o d'una persona de la qual es desconeixen les característiques i que, per tant, no se sap si és capaç de desxifrar les abreviacions; és a dir, hem de distingir els documents interns dels externs, els adreçats a especialistes dels adreçats al públic en general, etc.
- El grau de formalitat que exigeix un text ens indica la pertinència de l'ús d'abreviacions o de l'exclusió d'unes i la inclusió d'unes altres. En general, com més formal és un text menys abreviacions es fan servir. Cal tenir en compte, però, que en els textos

tècnics i científics s'utilitzen abreviacions pròpies dels diferents llenguatges d'especialitat (matemàtiques, química, informàtica, biblioteconomia, etc.).

- En un mateix text s'ha de mantenir un criteri de coherència. No s'han de barrejar tipus diferents d'abreviacions, per exemple, llatines i catalanes

vid.
veg.

o abreviatures i sigles o símbols d'un mateix mot

ptes.
PTA

o diferents formes d'una mateixa abreviatura

v.
veg.

o diferents grafies per als ordinals

2n
3r.
4.º

o diferents grafies per a una sigla o un acrònim

RENFE
Renfe

3. Abreviatures

La finalitat de les abreviatures, com de les abreviacions en general, és reduir una expressió (paraula o sintagma) al mínim intel·ligible per una qüestió d'economia d'espai. Aquest abreuament afecta només l'escriptura, ja que en llegir les abreviatures es pronuncien el mot o l'expressió sencers.

Seguint les recomanacions generals per a l'ús d'abreviacions, s'ha de tendir a un ús selectiu de les abreviatures per no convertir els textos en documents críptics.

Les abreviatures només s'han d'utilitzar si es produeix una economia significativa (és a dir, si l'abreviatura ocupa menys espais que el mot sencer) i necessària (això és, si l'abreviatura és la solució a un problema d'espai).

S'ha d'evitar utilitzar abreviatures a l'interior d'un text, ja que sempre és més clar el mot o el sintagma sencer que l'abreviatura, encara que aquesta sigui força coneguda.

els alumnes d'aquesta escola...
el director de l'empresa...
* al mes d'ag. tancarem per vacances¹
* el llenguatge jur. es caracteritza per...

No obstant la recomanació anterior, algunes abreviatures molt habituals, com ara *etc.*, s'utilitzen sense cap inconvenient a l'interior dels textos. També es poden fer servir abreviatures quan apareixen entre parèntesis.

corrosió produïda per l'aigua de mar, els productes químics, etc.
els resultats corresponents al primer trimestre (v. fig. 5)

3.1. Definició

Una abreviatura és un escurçament gràfic d'un mot o d'un sintagma, que es forma suprimint lletres internes o finals i que s'indica amb un punt o una barra.

Quan es tracta d'abreviatures d'un sol mot, les anomenem *abreviatures simples*.

pl.	plaça
p/	pagaré

Si es tracta d'abreviatures d'un sintagma, les anomenem *abreviatures compostes*.

p. e.	per exemple
c/c	compte corrent

1. L'asterisc indica que una forma és incorrecta o poc recomanable.

3.2. Formació

No s'ha de crear una abreviatura nova si ocupa els mateixos espais que el mot sencer o gairebé els mateixos.

* obr.	obra
* secc.	secció

S'utilitzen, encara que no representin una economia significativa, algunes abreviatures consagrades per l'ús.

loc. cit.	<i>loco citato</i>
màx.	màxim
abr.	abril

Per formar una abreviatura hem de tenir en compte que en l'escurçament de mots i sintagmes no s'utilitzen les divisions de la partició sil·làbica.

cast.	castellà	cas-te-llà
-------	----------	------------

3.2.1. Abreujament de mots

Es pot fer per suspensió o per contracció.

Parlem d'*abreviatures per suspensió* quan suprimim la part final d'un mot.

des.	des embre
aj.	aj untament

En l'escurçament per suspensió se suprimeix el final a partir de la primera vocal d'una síl·laba (incloent-hi aquesta vocal), tant si va darrere d'una consonant sola com si va darrere d'un grup de consonants.

dir.	dir ector
esp.	esp ecialment
constr.	con strucció

En els casos de dígrafs i consonants dobles s'aplica, també, la norma general.

col·l.	col·l aborador
paq.	paq uet
butll.	butll etí

Ens referim a *abreviatures per contracció* quan la part suprimida correspon a l'interior d'un mot, de manera que es mantenen una o algunes lletres inicials i una o algunes lletres finals.

St.	sant
nre.	nomb re

fra.	factura
agl.	agutzil

La formació per contracció pot presentar moltes variants segons les lletres inicials i finals que es mantenen. Per a les lletres inicials se segueixen els criteris d'escurçament de les abreviatures simples: tallar abans d'una vocal, generalment abans de la primera vocal.

bda.	baixada
Sr.	senyor

Per al final es manté l'última síl·laba, les dues últimes síl·labes, l'última lletra o les últimes lletres.

gral.	general
admdora.	administradora
Dr.	doctor
nre.	nombre

Pertanyen a aquest grup molts tractaments protocol·laris.

Emm.	Eminentíssim
Excma.	Excel·lentíssima
Il·lm.	Il·lustríssim
Il·lma.	Il·lustríssima

Encara hi ha un altre tipus d'abreviatura que, seguint els criteris de contracció o suspensió, afegeix alguna lletra de l'interior del mot, generalment consonants.

ltda.	limitada
espf.	específicament
Mgfca.	Magnífica
dc.	dimecres

Un cas especial, que no segueix els criteris anteriors, és el de les abreviatures formades només per la lletra inicial de la paraula.

a. de C.	abans de Crist
h.	habitants
l.	l·lustre

Si ocasionalment cal crear una abreviatura, és recomanable seguir el procediment de suspensió. Els altres procediments són més complexos, admeten moltes variants i és millor reservar-los per als organismes encarregats de la fixació d'abreviatures.

3.2.2. Abreujament de sintagmes

Quan abreugem un sintagma, a més de considerar els criteris abans esmentats, hem de mantenir totes les partícules (preposicions i articles) si marquem l'abreujament amb un punt.

n. de la t. nota de la traductora
j. de 1a. inst. jutjat de primera instància

En canvi, s'ometen si utilitzem la barra inclinada.

o/ a l'ordre de
m/f al meu favor

Aquest criteri només s'aplica dins el sintagma abreujat; no afecta els elements que segueixen una abreviatura. Per exemple, en el cas de *carrer*, l'únic que s'abreuja és *carrer* i no pas *carrer de* o *carrer de + article*.

c. de Provença
c/ de Provença
c. de la Indústria
c/ de la Indústria

Ara bé, en les adreces que s'escriuen amb la designació genèrica de la via pública abreujada, també és possible, si volem reduir l'espai que ocupen, suprimir la preposició i l'article.

c. Provença
c/ Provença
c. Indústria
c/ Indústria

3.3. Escriptura

3.3.1. Punt abreviatiu i barra

Ja hem dit que una de les característiques de les abreviatures és que porten, al final, un punt o una barra inclinada. Si s'utilitza la barra inclinada no es fa servir el punt, encara que una part de l'abreviatura, com a tal, el dugui quan s'escriu sola.

fra. factura
m/fra la meva factura

Cal no confondre la barra com a signe d'abreviació amb la barra com a signe de divisió: no s'ha de suprimir el punt abreviatiu si precedeix una barra de divisió.

ptes./kg

El punt abreviatiu sempre va seguit d'un espai, tant si es tracta d'abreviatures simples com de compostes.

pàg. 24
dir. gral. de Carreteres

3.3.2. Punt abreviatu i signes de puntuació

Com s'ha dit anteriorment, és recomanable no incloure abreviatures dins d'un text seguit. Tot i això, quan en aquest cas s'utilitza una abreviatura amb punt abreviatu i coincideix amb el final d'una frase, només s'escriu un punt. De la mateixa manera, si el punt abreviatu va seguit de punts suspensius, només s'escriuen tres punts.

Us enviem un xec per valor de 25.000 ptes. Aquest xec, el podreu cobrar a partir del dia 30 de juliol.

Us recomanem que signeu personalment les notificacions. Eviteu, per tant, les fórmules *p. a.*, *p. o.*, *p. abs...*

En el cas d'altres signes de puntuació, es mantenen el punt abreviatu i el signe de puntuació corresponent.

Heu rebut cap informe que parli d'insalubritat, males condicions, vessaments il·legals, etc.?

fra.: 121/91

3.3.3. Majúscules i minúscules

Les abreviatures s'escriuen en majúscula o minúscula inicial d'acord amb la manera com s'escriuria el mot o el sintagma que abreugen.

Núm. de sèrie: 24-3245 (a inici de ratlla)
...està inscrit al curs (matrícula núm. 27564)

En són una excepció les formes abreujades de tractament i de designació genèrica de persones que precedeixen els noms propis, que s'escriuen sempre amb la inicial en majúscula.

de Mn. Alcover	de mossèn Alcover
de Sta. Anna	de santa Anna
el Dr. J. Vidal	el doctor J. Vidal
la Sra. Riera	la senyora Riera
la Prof. Oliver	la professora Oliver

3.3.4. Cursiva

Les abreviatures corresponents als estrangerismes que han d'anar en cursiva es poden escriure en rodona o en cursiva.

a. m.	<i>ante meridiem</i>
<i>op. cit.</i>	<i>opus citatum</i>

Una abreviatura pot anar en cursiva per altres criteris tipogràfics; per exemple, quan se'n fa un ús metalingüístic.

l'abreviatura *pg.* equival al mot *passeig*

3.3.5. Accentuació

Les abreviatures mantenen els accents que té la paraula sencera.

àt.	àtic
là.m.	làmina

3.3.6. Partició

Les abreviatures, com a representació escurçada d'un altre mot, no s'han de partir a final de ratlla. Tampoc no s'ha de separar, en un canvi de ratlla, l'abreviatura del mot o de la xifra que acompanya.

- * am | bul.
- * Sr. | Riera
- * 150 | h.
- * pàg. | 3

3.4. Plural

Les abreviatures que tinguin com a formant la part final del mot sencer tenen plural. En aquells casos en què la formació del plural comporta la modificació de lletres, això s'ha de tenir en compte.

admdor.	administrador	admdors.	administradors
Sr.	senyor	Srs.	senyors
ctra.	carretera	ctres.	carreteres
pta.	pesseta	ptes.	pessetes

Hem de respectar les variacions de les partícules dels sintagmes abreujats.

n. del t.	nota del traductor	n. dels t.	nota dels traductors
n. de l'e.	nota de l'editora	n. de les e.	nota de les editores

Les abreviatures que no tenen com a formant la part final resten invariables.

tel.	* tels.	telèfons
pàg.	* pàgs.	pàgines

Cal evitar les reduplicacions.

23 pàg.	* 23 pp.	23 pàgines
S. M.	* SS. MM.	Ses Majestats

3.5. Apostrofació

Els articles i les preposicions, quan estan en contacte amb abreviatures, es comporten de la mateixa manera que si els seguissin els mots sencers.

any de l'ed.	any de l'edició
professors d'inst.	professors d'institut

3.6. Doble tractament: sigla o abreviatura, símbol o abreviatura

Pot ocórrer que per a l'abreujament d'alguns mots ens trobem amb un doble tractament: com a abreviatura i com a sigla o símbol.

PN	p. n.	pes net
SA	s. a.	societat anònima
PTA	ptes.	pessetes

Sempre que sigui possible, és més recomanable utilitzar les sigles, per qüestions d'economia d'espai, o els símbols, a causa del seu ús internacional, que les abreviatures.

3.7. Antropònims

Sovint el nom d'una persona s'abreuja escrivint només la lletra inicial del nom de fonts i, de vegades, del cognom o dels cognoms. Aquestes inicials han d'anar seguides d'un punt i l'espai corresponent. En el cas que un nom o un cognom comencin per una lletra accentuada, es manté l'accent en l'abreviatura.

Francesc de B. Moll	Francesc de Borja Moll
M. del Mar Bonet	Maria del Mar Bonet
J. B. Culla	Joan Baptista Culla
C. J. C.	Camilo José Cela
P. d'O.	Pere d'Olesa
À. Gonyalons	Àngels Gonyalons
G. de Cabestany	Guillem de Cabestany

Els noms que comencen per *Ll* es consideren un cas especial, atès que aquest dígraf representa un so diferent del representat per la lletra *l*, i es poden abreujar, optativament, amb *L.* o *Ll.*

En el cas dels noms compostos es poden fer servir diferents formes per abreujar-los.

J. Ignasi	Josep I.	J. I.	Josep Ignasi	
M. dels Àngels	Maria dels À.	M. dels À.	M. À.	Maria dels Àngels

3.8. Numerals ordinals

Quan van en singular, els nombres ordinals es representen, en forma d'abreviatura, amb la xifra seguida de l'última lletra del mot desplegat. És optatiu posar punt després de la lletra.

1r	1r.	primer
1a	1a.	primera
2n	2n.	segon
2a	2a.	segona
3r	3r.	tercer
3a	3a.	tercera
4t	4t.	quart
4a	4a.	quarta
5è	5è.	cinquè
5a	5a.	cinquena

Tot i que és més recomanable seguir aquestes indicacions, també és possible utilitzar les lletres volades en les abreviatures dels nombres ordinals. En aquest cas, d'acord amb el que s'ha fet tradicionalment en tipografia, cal escriure l'ordinal amb un punt, que ha d'anar entre la xifra i la lletra volada.

2. ⁿ	segon
2. ^a	segona

Quan els ordinals van en plural, s'abreugen escrivint el nombre corresponent seguit de les dues últimes lletres de la paraula sencera.

1rs	1rs.	primers
1es	1es.	primeres
2ns	2ns.	segons
2es	2es.	segones
3rs	3rs.	tercers
4ts	4ts.	quarts
5ns	5ns.	cinquens
6ns	6ns.	sisens

Si els numerals ordinals abreujats apareixen en un text escrit en majúscules, la lletra o les lletres de l'abreviatura es continuen escrivint en minúscula.

2n CONGRÉS DE PEDIATRIA
2n. CONGRÉS DE PEDIATRIA
2.ⁿ CONGRÉS DE PEDIATRIA

En els casos en què l'ordinal s'expressa amb xifres romanes, no es fa servir cap marca d'abreviació i no s'escriu cap lletra a continuació de la xifra. Aquests ordinals solen utilitzar-se en l'escriptura de noms de congressos, festivals, fires, competicions esportives, etc.

III Trobada de Viles Històriques

I Jornades Nacionals de Dietètica
IX Jocs del Mediterrani
* IIIa Trobada de Viles Històriques
* les Jornades Nacionals de Dietètica
* IXns Jocs del Mediterrani

4. Sigles i acrònims

4.1. Definició

Es tracta d'abreviacions formades per la juxtaposició de parts d'un sintagma, que s'utilitzen com a substitució d'aquest i en plena equivalència. El sintagma abreujat tant pot ser un nom propi com un nom comú.

PSUC	P artit S ocialista U nificat de C atalunya
Incasol	I nstitut C atalà del S òl
ADN	à cid d esoxiribonucleic

Poden substituir parcialment una denominació completa si el que substitueixen és un gèneric.

DG de Política Lingüística	Direcció General de Política Lingüística
CNL Montserrat	Centre de Normalització Lingüística Montserrat

La sigla i l'acrònim es constitueixen en un mot nou, que generalment es llegeix sense desenvolupar (vegeu l'apartat 4.6), a diferència dels símbols i abreviatures, que sempre es desenvolupen.

17 m	disset metres
c. de Manso	carrer de Manso
IBI	[íβi]

4.2. Formació

Per la manera com s'han format podem distingir les sigles estrictes, les sigles impròpies i els acrònims.

Considerem sigles estrictes les que estan formades només per la primera lletra de cada mot ple (substantius, adjectius, verbs i adverbis).

ICS	I nstitut C atalà de la S alut
-----	---

Són impròpies les sigles que incorporen, a més d'inicials de mots plens, inicials d'articles, de preposicions o de conjuncions. En la formació d'aquestes sigles hi sol haver una intencionalitat clara del creador, amb l'objectiu d'obtenir una sigla llegible sil·làbicament o de distingir-la d'altres.

PIME	p etita i mitjana e mpresa
CPNL	C onsorci p er a la N ormalització L ingüística

Una altra classe de sigles impròpies són les que, fetes sobre mots compostos, inclouen inicials dels seus formants.

ARN	àcid ribonucleic
TV	televisió

Un tipus d'abreviació pròxim a la sigla és l'acrònim, que s'obté a partir del truncament dels components del sintagma, sense que necessàriament aquests formants hagin de ser inicials de paraula o correspondre's amb síl·labes. Aquesta llibertat en la formació respon al fet que el principal objectiu dels acrònims és que es puguin pronunciar sil·làbicament.²

Amb el sistema de formació d'acrònims s'han creat tant noms propis com noms comuns.

Benelux	B elgië, N ederland, L uxembourg
BANESTO	B anco E spañol de C rédito
INCAVI	I nstitut C atalà de la V inya i el V i
radar	<i>radio detecting and ranging</i>
bit	<i>binary digit</i>
motel	<i>motorist + hotel</i>

4.2.1. Duplicació de lletres

Quan es formi una sigla s'ha d'evitar la duplicació de lletres com a marca de plural.

* AVV	associació de veïns
* SSTT	serveis territorials

Tanmateix, es conserva la duplicació en aquells casos ja consolidats per l'ús, especialment quan es tracti de sigles o acrònims corresponents a noms d'organismes, marques registrades, etc., casos en què no es pot intervenir sense la conformitat de les persones que els han creat.

CCOO	Comissions Obreres
PPCC	Països Catalans

4.2.2. Coincidència de formes

A l'hora de crear una sigla o un acrònim s'ha de procurar evitar que coincideixin amb un altre de ja existent. Amb l'objectiu d'evitar aquesta coincidència és útil recórrer als acrònims o a les sigles impròpies quan la formació per criteris estrictes (la primera lletra de cada mot ple) dona formes homògrafes (que s'escriuen igual).

2 . Aquesta definició d'acrònim no coincideix amb la que fan altres autors, que també anomenen *acrònims* les sigles que es poden llegir sil·làbicament.

Unesco	U nited N ations E ducational, S cientific and C ultural O rganization
làser	<i>light amplification by stimulated emission of radiation</i>

En aquest treball, reservem el terme *acrònim* per a aquest tipus d'abreviació pròxim a la sigla format no solament per inicials.

Institut Català de la Salut	ICS	
Institut Català del Sòl	* ICS	INCASOL
centre de normalització lingüística	CNL	
Consorti per a la Normalització Lingüística	* CNL	CPNL

4.3. Escriptura

4.3.1. Punts i espais

Les sigles i els acrònims s'escriuen sense deixar espais en blanc entre lletres i sense marcar la suspensió de mots amb punts.

* D.O.G.C.	<i>Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya</i>
* D G P L	Direcció General de Política Lingüística

4.3.2. Majúscules i minúscules

Com a norma general, les sigles s'escriuen en majúscules.

UGT	Unió General de Treballadors
LODE	Llei orgànica reguladora del dret a l'educació
DNI	document nacional d'identitat
IVA	impost sobre el valor afegit

Els acrònims corresponents a noms propis es poden escriure amb totes les lletres majúscules o només amb la lletra inicial majúscula.

INCASOL o Incasol	Institut Català del Sòl
INSETUR o Insetur	Institut Superior d'Estudis Turístics
RENFE o Renfe	Red Nacional de los Ferrocarriles Españoles

Excepcionalment, algunes sigles que es poden llegir com un mot i alguns acrònims s'escriuen en minúscules, amb la lletra inicial majúscula, perquè són marques registrades o noms que, encara que s'han format com a sigles o com a acrònims, han esdevingut independents del seu desplegament (no es poden substituir per la forma desplegada de la qual deriven).

Eumo	nom d'una editorial que procedeix de la sigla <i>EUMO</i> (Escola Universitària de Mestres d'Osona)
Seat	marca d'automòbils que procedeix de la sigla <i>SEAT</i> (Sociedad Española de Automóviles de Turismo)
Benelux	nom de la unió econòmica formada per Bèlgica, els Països Baixos i Luxemburg (België, Nederland, Luxembourg)

També s'escriuen en minúscules les sigles i els acrònims lexicalitzats (vegeu l'apartat 4.5).

ovni	objecte volador no identificat
ecu	<i>European currency unit</i>
bit	<i>binary digit</i>

En general, en una mateixa sigla convé evitar la barreja de majúscules i minúscules.

* PiMEM PIMEM Petita i Mitjana Empresa de Mallorca

Com a cas especial, les sigles i els acrònims emprats en els àmbits de l'arxivística, la documentació i les publicacions periòdiques, es poden escriure amb alguna minúscula.

LECr	Llei d'enjudiciament criminal
DECat	<i>Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana</i>
LiA	<i>Llengua i Administració</i>

També se solen escriure en minúscules les inicials que s'afegeixen a una sigla per crear-ne una altra.

ETApm	ETA politicomilitar
PCEml	PCE marxista leninista

En tot cas, si es coneix la voluntat de la persona o l'organisme responsable de la sigla o l'acrònim sobre la manera d'escriure'ls, s'ha de respectar, encara que no segueixi les recomanacions anteriors.

Unesco	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
TERMCAT	nom d'un organisme que procedeix de <i>terminologia catalana</i>
UdG	Universitat de Girona

4.3.3. Cursiva

Una sigla o un acrònim s'ha d'escriure en rodona encara que correspongui a un sintagma que s'escriu en cursiva (perquè es tracta d'una denominació estrangera o per altres qüestions convencionals que obliguen a utilitzar la cursiva).

d'acord amb la *Gran enciclopèdia catalana*
d'acord amb la GEC

Ara bé, una sigla pot anar en cursiva per altres criteris tipogràfics.

acaben de publicar el llibre *1991: de l'URSS a la CEI*
la sigla corresponent a *producte interior brut* és *PIB*

4.3.4. Sigles alfanumèriques

Són sigles alfanumèriques les que resulten de la unió d'una inicial o una sigla amb una xifra. La unió, de vegades, es marca amb un guió.

R19	Renault 19
TV3	Televisió de Catalunya
M-19	Movimiento 19 de Abril

4.3.5. Accentuació

Les sigles no s'accentuen, encara que la vocal corresponent del sintagma vagi accentuada.

ADN	àcid desoxiribonucleic
RASD	República Àrab Sahrauí Democràtica

Els acrònims, tot i que habitualment no porten accent gràfic, es poden accentuar per assegurar-ne una pronunciació determinada, sempre que l'accent gràfic s'adeqüi a les regles generals d'accentuació (vegeu l'apartat 4.6). En el cas dels noms propis, cal tenir en compte la voluntat de la persona o l'organisme responsable de l'acrònim.

mòdem	<i>modulator-demodulator</i>
Tísner	Avel·lí Artís-Gener

4.3.6. Desplegament

És recomanable que quan aparegui una sigla o un acrònim per primera vegada en un text es desglossi, ja sigui amb la denominació completa precedint la sigla o l'acrònim, o viceversa.

podeu posar-vos en contacte amb l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (ICASS)

podeu posar-vos en contacte amb l'ICASS (Institut Català d'Assistència i Serveis Socials)

Sovint ens trobem amb casos de sigles o acrònims que són més coneguts que la denominació completa; aleshores no cal desplegar-los.

Unesco
RENFE
BUP

4.3.7. Partició

Les sigles i els acrònims, si s'escriuen en majúscules, no es poden partir a final de

ratlla. Quan s'escriuen en minúscules (amb la inicial majúscula, si són noms propis), es poden partir a final de ratlla d'acord amb els criteris generals de la partició sil·làbica.

4.4. Traducció

La traducció de sigles i acrònims formats en altres llengües planteja diversos problemes de solució complexa, a causa sobretot de la gran proliferació d'elements d'aquests tipus, tant de noms propis com de noms comuns, i de la necessitat immediata de trobar equivalències dels de procedència estrangera.

4.4.1. Noms propis

En el cas de sigles o acrònims de noms propis, especialment noms d'organismes, entitats, partits polítics i empreses que els utilitzen com a forma corrent de denominació, s'ha de tenir en compte que les sigles i els acrònims com a tals no són traduïbles, sinó que el que és possible de traduir és la denominació completa. Llavors, és recomanable mantenir-los en la llengua originària si aquesta és d'alfabet llatí i, en tot cas, que sigui el desplegament el que es tradueixi.

RENFE	Red Nacional de los Ferrocarriles Españoles (Xarxa Nacional dels Ferrocarrils Espanyols)
DIN	Deutsches Institut für Normung (Institut Alemany per a la Normalització)
IRA	Irish Republican Army (Exèrcit Republicà Irlandès)

El fet que moltes sigles i acrònims que utilitzem habitualment hagin estat creats en llengües romàniques, o bé que corresponguin a organismes amb una d'aquestes llengües com a llengua oficial, pot fer que coincideixin amb els que correspondrien en català.

UE	Unió Europea
BOE	<i>Butlletí Oficial de l'Estat</i>
MOPU	Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme

Tot i això, per tradició, s'utilitzen algunes sigles creades a partir de la denominació completa traduïda al català.

OAP	Organització per a l'Alliberament de Palestina
EUA	Estats Units d'Amèrica

Si les sigles o els acrònims pertanyen a un alfabet no llatí s'adapten per transcripció de la forma original.

KGB	Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti (Comitè de Seguretat de l'Estat)
-----	--

4.4.2. Noms comuns

Les sigles o els acrònims usats com a noms comuns i que no siguin marques registrades, ens ofereixen la possibilitat d'adaptar-los al català si la llengua originària de formació no és aquesta. Llavors, la traducció del concepte i de la sigla o l'acrònim és competència dels terminòlegs.

sida síndrome d'immunodeficiència adquirida

4.5. Lexicalització

La lexicalització de sigles i acrònims es produeix a causa de l'alta freqüència d'aparició, de l'analogia amb altres paraules del mateix camp semàntic i de la necessitat de derivació. La lexicalització comporta que una sigla o un acrònim s'incorpori a la llengua general com a paraula i que se sotmeti a les regles d'aquesta. En una primera fase les sigles s'escriuen en majúscules, recurs gràfic que les caracteritza, però el resultat final de la lexicalització és la pèrdua de les majúscules.

Podem distingir dos tipus de lexicalització segons si el nou terme es fixa a partir del català o a partir de la llengua originària. En qualsevol cas, la lexicalització es fa a partir de la pronunciació de la sigla o l'acrònim.

El procés de lexicalització es pot produir a partir d'una sigla o d'un acrònim el desplegament dels quals és en català, ja sigui originàriament o per traducció.

desplegament	fase inicial (sigla)	fase final (mot comú)
petita i mitjana empresa	PIME	pime
objecte volador no identificat	OVNI	ovni

Les sigles de noms comuns es poden convertir en nous mots de la llengua general, tant si són pronunciables sil·làbicament com si es tracta de sigles que es lletregen.

les pimes contra l'IAE	PIME	petita i mitjana empresa
un elapé de Sau	LP	<i>long play</i> (disc de llarga durada)

Els fenòmens d'ambigüitat i homonímia poden frenar aquest procés d'incorporació a la llengua general.

CAP centre d'atenció primària

També es poden incorporar a la llengua paraules que provenen d'un mot estranger creat per lexicalització de la sigla o l'acrònim en la llengua d'origen. No es tracta de lexicalització pròpiament dita en català sinó d'adaptació o adopció d'un manlleu.

làser	de l'anglès <i>laser</i>	<i>light amplification by stimulated emission of radiation</i> (amplificació de la llum per emissió estimulada de radiació)
-------	--------------------------	--

radar de l'anglès *radar* *radio detecting and ranging*
(detecció i localització per ràdio)

Alguns acrònims que es refereixen a noms comuns, sobretot del camp de la tecnologia i de les noves ciències, ja es formen com a neologismes en la llengua d'origen, de la qual són adaptats com a manlleus.

informàtica	informació + automàtica
servucció	servei + producció
ofimàtica	oficina + informàtica

4.6. Pronunciació

A l'apartat 4.2, dedicat a la formació de sigles i acrònims, es comenta que, quan es crea un acrònim, la intenció és que sigui pronunciable com un mot.

En canvi, davant d'una sigla tenim diferents possibilitats per llegir-la, ja sigui amb pronunciació sil·làbica

CIRIT

lletrejant-la

FMI efa-ema-i

o llegint-ne el desplegament

CGPJ Consell General del Poder Judicial

Cal tenir en compte que, sigui quina sigui la composició de la sigla, sempre es pot recórrer a les dues últimes opcions (el lletrejament i la lectura desplegada).

4.6.1. Pronunciació sil·làbica

Les sigles que es poden llegir com un mot i els acrònims es llegeixen segons les regles generals de pronunciació, tenint en compte que les sigles no porten accent gràfic i els acrònims, habitualment, tampoc. Per tant, generalment, quan acaben en vocal, vocal seguida de *s*, *-en* i *-in* són plans, i la resta són aguts.

Plans	Aguts
BANESTO	OTAN
TABASA	INEM
INI	INEF
ICASS	INSALUD
CIEMEN	INCAVOL

Com ja hem comentat a l'apartat 4.3.5, els acrònims es poden accentuar per assegu-

rar-ne una pronunciació diferent i, en conseqüència, també és teòricament possible que un acrònim sigui esdrúixol.

Aquest tipus de sigles i acrònims s'han de pronunciar d'acord amb la fonètica catalana.

PSOE	[ps]
ICE	[s]
ZUR	[z]
GEO	[ʒ]

Cal tenir en compte que les vocals àtones també es poden pronunciar sense fer les neutralitzacions pròpies del dialecte oriental.

IVA	INCASOL
LODE	Benelux
ICE	INTELSAT
Unesco	TERMCAT
Eumo	OTAN

En el cas de la *s* intervocàlica, s'observen vacil·lacions entre la pronunciació sorda i la sonora.

TABASA
ISO
RUMASA

Totes aquestes vacil·lacions fonètiques poden atribuir-se a diversos factors, com ara la llargada del mot, la freqüència d'ús, la pèrdua de la consciència que es tracta d'una sigla o un acrònim, l'escriptura en minúscules, la posició (interior o final) de les vocals àtones, o el fet que la sigla o l'acrònim siguin o no d'origen català.

4.6.2. Pronunciació lletrejada

Les sigles que es llegeixen lletra a lletra mantenen sense neutralitzar la vocal tònica del nom de cada lletra, però tenen un accent més fort sobre el nom de l'última.

NBA	ena-be- a
UPC	u-pe- ce
IBM	i-be- ema

Aquestes sigles s'han de llegir fent servir el nom català de les lletres, que cal pronunciar correctament.

BBC	be-be-ce [beβesé]
IPC	i-pe-ce [ipesé]
KGB	ca-ge-be [kaʒeβé]

La *v* i la *w*, quan formen part d'una sigla, es llegeixen [bé] o [vé].

BMW	be-ema-ve
VHS	ve-hac-essa

S'ha de tenir en compte que el nom de les consonants bisíl·labes acaba amb *a*, que es pronuncia neutra en el català oriental.

RFA	erra-efa-a
FMI	efa-ema-i

4.6.3. Pronunciació combinada

En alguns casos es combina el lletrejat amb la pronunciació sil·làbica.

DGAI	de-gai
MS-DOS	ema-essa-dos

Una variant d'aquest sistema de lectura és pronunciar la primera lletra amb una vocal de suport i llegir la resta sil·làbicament.

MNAC	[mənák] en català oriental
------	----------------------------

4.6.4. Pronunciació desplegada

Hi ha sigles que s'utilitzen en la llengua escrita, però que no solen llegir-se com a sigles, sinó que es verbalitzen fent servir la denominació de la qual deriven. Es tracta, generalment, de sigles de dues lletres o de sigles que no es poden llegir com a mot i que resulta llarg o complicat lletrejar.

EV	Els Verds
CGPJ	Consell General del Poder Judicial

De vegades se'n fa un desplegament parcial.

CCOO	Comissions Obreres Comissions
------	----------------------------------

Aquest sistema de lectura es pot aplicar a qualsevol sigla, encara que tingui una altra possibilitat de pronunciació.

IEC	Institut d'Estudis Catalans Institut
PSOE	Partit Socialista Obrer Espanyol Partit Socialista
UDC	Unió Democràtica de Catalunya Unió Democràtica Unió

4.7. Gènere i nombre

En general, les sigles i els acrònims conserven el gènere i el nombre que té la denominació completa.

el DOGC	el <i>Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya</i>
el MACBA	el Museu d'Art Contemporani de Barcelona
la UPC	la Universitat Politècnica de Catalunya
una TAC	una tomografia axial computada
les PAAU	les proves d'aptitud per a l'accés a la universitat
els EUA	els Estats Units d'Amèrica

En alguns casos, el gènere i el nombre d'una sigla o un acrònim corresponen a conceptes genèrics als quals s'associen semànticament o a elements elidits.

l'AVE	(tren)
el TERMCAT	(centre, organisme)
un IBM	(ordinador)
un DIN A4	(full)

Gràficament, les sigles de noms comuns no tenen flexió de gènere ni de nombre, però sí que varien els elements de la frase que hi concorden.

és un bon ATS	ajudant tècnic sanitari
és una bona ATS	ajudanta tècnica sanitària
són uns bons ATS	ajudants tècnics sanitaris
són unes bones ATS	ajudantes tècniques sanitàries

El plural d'una sigla no s'especifica de cap manera, ni afegint una *s* al final ni duplicant-ne els components.

Tots els CAP de Barcelona	centres d'atenció primària
* Tots els CAPS de Barcelona	
* Tots els CAPs de Barcelona	
* Tots els CAP's de Barcelona	
* Tots els CCAAPP de Barcelona	

Tot i que el plural de les sigles no es marca gràficament, quan una sigla representa un plural, en general, la pronunciem en plural, tant si es llegeix amb pronunciació sil·làbica com si es llegeix lletrejada o desplegada.

els CAP	els caps
els DOGC	els dogcs
els ATS	els a-te-esses
les ONG	les o-ena-ges
els SL	els serveis lingüístics
els ST	els serveis territorials

El plural dels noms comuns que tenen l'origen en la lexicalització d'una sigla o un acrònim es forma regularment.

radar radars
mòdem mòdems

4.8. Ús de l'article davant de sigles i acrònims

En general, les sigles i els acrònims porten article quan el seu desplegament també en porta.

una vaga convocada per Comissions Obreres
una vaga convocada per CCOO

es cobra un 5% d'impost sobre el valor afegit
es cobra un 5% d'IVA

l'impost sobre el valor afegit dels cotxes s'apujarà
l'IVA dels cotxes s'apujarà

cal presentar el document nacional d'identitat
cal presentar el DNI

els cursos de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya
els cursos de l'EAPC

el personal de l'Institut Català del Sòl
el personal de l'INCASOL

Quan una sigla o un acrònim ha substituït en l'ús habitual la denominació completa, en alguns casos, especialment en registres formals, s'omet l'article.

el president de BANESTO
el servei d'informació de RENFE
el consell d'administració de FECSA
l'equip directiu d'IBM

Quan les sigles i els acrònims estrangers hagin d'anar precedits d'article, aquest ha de tenir el gènere i el nombre que li corresponguin en català, independentment dels de la llengua d'origen.

el KGB	Komitet Gosudarstvennoi Bezopasnosti	el Comitè de Seguretat de l'Estat
l'SPD	Sozialdemokratische Partei Deutschland	el Partit Socialdemòcrata Alemany
la CIA	Central Intelligence Agency	l'Agència Central d'Intel·ligència
la FAO	Food and Agriculture Organization	l'Organització per a l'Alimentació i l'Agricultura
les SALT	Strategic Arms Limitations Talks	les Converses sobre la limitació d'armes estratègiques

4.9. Apostrofació

L'apostrofació dels articles *el* i *la*, i de la preposició *de*, davant de les sigles sol presentar vacil·lacions. Per resoldre aquesta qüestió d'una manera coherent tindrem en compte la pronunciació (vegeu l'apartat 4.6) més que no la grafia.

4.9.1. Pronunciació sil·làbica

Davant dels acrònims i les sigles que es pronuncien com a mots, s'apostrofen els articles *el* i *la*, i la preposició *de*, d'acord amb les regles generals d'apostrofació.

l'INCANOP (masculí)
el PIB
l'ONU (femení)
l'UCI (femení)
la IATA
la UOC
la UFEC
la NASA
d'USO
de RENFE

4.9.2. Pronunciació lletrejada

En el cas de les sigles que es llegeixen lletra a lletra, es considera la forma que tenen en pronunciar-les, tenint en compte que l'accent recau sobre la vocal tònica corresponent a la pronunciació de la darrera lletra. A partir d'això, se segueixen les regles generals d'apostrofació.

Davant d'una sigla que comença amb vocal, l'article *el* i la preposició *de* s'apostrofen sempre, però l'article *la* no s'apostrofa si la vocal inicial és *i* o *u*.

l'IPC	l'i-pe-ce
l'OAP	l'o-a-pe
la IBM	la i-be-ema
la UPC	la u-pe-ce
d'ADN	d'a-de-ena
d'UGT	d'u-ge-te

Si la lletra inicial és una consonant, els articles *el* i *la*, i la preposició *de*, només s'apostrofen quan el nom d'aquesta consonant comença amb vocal.

el PP
la CEE
de DDT
l'FMI
l'NBA
d'FM

4.9.3. Pronunciació combinada

L'apostrofació davant de les sigles que pronunciem combinant el lletrejament amb la pronunciació sil·làbica segueix el criteri de les lletrejades, ja que ens basem en el contacte de l'article o la preposició amb el nom de la lletra inicial.

el PCUS	el pe-cus
l'MPOC	l'ema-poc
la BDOL	la be-dol

4.9.4. Pronunciació desplegada

Quan pronunciem una sigla desplegant-la hem d'apostrofar o no considerant el desplegament, i no la grafia de la sigla.

la LECr	la Llei d'enjudiciament criminal
el TSJC	el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya
de CCOO	de Comissions Obreres

4.9.5. Pronunciació i grafia

A l'hora de pronunciar una sigla o un acrònim i d'escriure l'article definit o la preposició *de* que els precedeixen es produeix una dependència d'un procés respecte de l'altre; és a dir, una pronúncia pot condicionar el criteri d'apostrofació i una grafia pot condicionar un o altre tipus de lectura.

Per exemple, algunes formacions que comencen amb *i* o *u* seguides de vocal presenten una pronunciació vacil·lant.

IESE	Institut d'Estudis Superiors de l'Empresa
------	---

Si es pronuncien amb la *i* o la *u* semiconsonàntiques, no s'ha d'apostrofar l'article *el* ni la preposició *de*; però si es pronuncien amb la *i* o la *u* vocàliques, sí que cal apostrofar-los.

el IESE	el ie-se
l'IESE	l'i-e-se

Aquesta última grafia també permet de llegir la denominació desplegada.

l'IESE	l'Institut d'Estudis Superiors de l'Empresa
--------	---

Un altre cas pot ser el d'una sigla com *SNL* darrere d'un article determinat. Si es vol que es llegeixi la denominació desplegada, no s'ha de fer l'apostrofació; en canvi, si es vol que es llegeixi lletrejada, s'haurà d'apostrofar l'article.

el SNL	el Servei de Normalització Lingüística
l'SNL	l'essa-ena-ela

5. Símbols

Els símbols són el cas menys conflictiu d'abreviació, on es presenten menys vacil·lacions i hi ha uns criteris més homogenis. Aquest abreujament afecta només l'escriptura, ja que els símbols es llegeixen desplegant-los.

15 m ²	quinze metres quadrats
300 PTA/kg	tres-centes pessetes el quilo

Majoritàriament, els símbols responen a una convenció, molt sovint internacional i establerta per organismes competents en la matèria. Per tant, no els creen lliurement els usuaris d'una llengua. És precisament aquesta convencionalitat el que permet la comprensió interlingüística en diferents camps. És el cas de les matemàtiques, la geometria, la física, la química, les unitats monetàries, el sistema internacional d'unitats, etc.

Hi ha encara alguns elements que habitualment no s'inclouen dins d'aquestes categories de símbols, però que també podem considerar com a tals.

§	paràgraf	vegeu el § 4.1
&	i	Marks & Spencer

5.1. Definició

El símbol és un signe gràfic que, en la ciència i la tècnica, representa una paraula, un sintagma o un valor.

5.2. Escriptura

Els símbols s'escriuen en lletra rodona i no porten mai punt abreviatiu.

FF	franc francès
min	minut

Per qüestions tipogràfiques es poden escriure en cursiva; per exemple, quan se'n fa un ús metalingüístic.

el símbol de *metre* és *m*, escrit en minúscula i sense punt

Poden anar seguits d'un punt si aquest indica el final de la frase en què s'insereixen.

La inscripció al curs costa 15.000 PTA. Els socis tindreu un descompte del 25%.

Els símbols no admeten morfema de plural, encara que allò que abreugen o representen (paraules, sintagmes, valors) sigui un plural.

1 cm	un centímetre
145 cm	cent quaranta-cinc centímetres

Sovint els símbols acompanyen nombres. Hi ha d'haver un espai entre l'última xifra d'un nombre i el símbol que la segueix.

95 m	noranta-cinc metres
------	---------------------

Alguns signes utilitzats com a símbols són un cas especial i s'escriuen sense deixar cap espai entre el signe i la xifra que acompanya.

15°	15 graus
30'	30 minuts
15''	15 segons

El signe % es pot escriure separat per un espai fi de la xifra que acompanya o, si això no és possible tipogràficament, enganxat a la xifra.

5%	5 per cent
----	------------

Precedit d'una xifra, tant es pot utilitzar el símbol com la paraula o el sintagma sencers.

va establir un nou rècord amb 57 s	va establir un nou rècord amb 57 segons
costa 2.000.000 PTA	costa 2.000.000 de pessetes

En les unitats de mesura només s'utilitza el símbol si va precedit d'una xifra. En cas contrari, no s'utilitza l'abreviació, sinó la paraula sencera.

2 h 30 min	
* vam esperar molts min	vam esperar molts minuts
* vint-i-cinc min	25 min 25 minuts vint-i-cinc minuts

El símbol i la xifra que el precedeix formen un tot inseparable; per tant, en cap cas no s'ha de començar línia amb un símbol deixant la xifra a la línia anterior.

* el Puig Major arriba als 1.445 m d'alçada	el Puig Major arriba als 1.445 m d'alçada
---	---

Tampoc no s'ha de dividir a final de línia un símbol format per més d'un caràcter.

* la central produïa 60.324 kW-h l'any 1972	la central produïa 60.324 kWh l'any 1972
* la fórmula de l'aigua és H ₂ O	la fórmula de l'aigua és H ₂ O

Els símbols de les unitats de mesura s'escriuen en minúscula, excepte aquells que deriven d'un nom propi i el del *litre*, que té doble grafia (*l*, *L*). També s'escriuen amb majúscula els prefixos corresponents als múltiples més grans del sistema internacional d'unitats (vegeu l'apartat 5.3.2).

3 kg	tres quilograms
15 J	quinze joules
200 kJ	dos-cents quilojoules
5 l 5L	cinc litres

Sempre s'ha de respectar en l'ús de majúscules i minúscules la forma que s'ha fixat internacionalment, independentment de la tipografia de la resta del text.

HABITATGES DE 200 m²

5.3. Principals grups de símbols

5.3.1. Punts cardinals

est	E	
est-nord-est	ENE	
est-sud-est	ESE	
nord	N	
nord-est	NE	
nord-nord-est	NNE	
nord-nord-oest	NNO	NNW
nord-oest	NO	NW
oest	O	W
oest-nord-oest	ONO	WNW
oest-sud-oest	OSO	WSW
sud	S	
sud-est	SE	
sud-oest	SO	SW
sud-sud-est	SSE	
sud-sud-oest	SSO	SSW

5.3.2. Sistema internacional d'unitats (SI)

La norma UNE 5-002-84 (equivalent a l'ISO 1-000-1981) descriu el sistema internacional d'unitats.

Unitats bàsiques

Magnitud	Nom de la unitat	Símbol
longitud	metre	m
massa	kilogram	kg
temps	segon	s
intensitat de corrent elèctric	ampere	A
temperatura termodinàmica	kelvin	K
quantitat de matèria	mol	mol
intensitat lluminosa	candela	cd

Unitats suplementàries

Són les unitats del SI que no han estat classificades ni com a unitats bàsiques ni com a unitats derivades.

Magnitud	Nom de la unitat	Símbol
angle pla	radian	rad
angle sòlid	estereoradian	sr

Unitats derivades

Són les obtingudes per combinació de diverses unitats bàsiques o suplementàries. Exemples:

Magnitud	Nom de la unitat	Símbol
velocitat	metre per segon	m/s
superfície	metre quadrat	m ²
volum	metre cúbic	m ³
densitat	kilogram per metre cúbic	kg/m ³

Algunes unitats derivades tenen noms i símbols especials; els que han estat aprovats per la Conferència General de Pesos i Mesures són els següents:

Magnitud	Nom de la unitat	Símbol
freqüència	hertz	Hz
força	newton	N
pressió, tensió mecànica	pascal	Pa
energia, treball, quantitat de calor	joule	J
potència	watt	W
càrrega elèctrica, quantitat d'electricitat	coulomb	C
potencial elèctric, diferència de potencial, tensió elèctrica, força electromotriu	volt	V

capacitat elèctrica	farad	F
resistència elèctrica	ohm	Ω
conductància elèctrica	siemens	S
flux d'inducció magnètica, flux magnètic	weber	Wb
densitat de flux magnètic, inducció magnètica	tesla	T
inductància	henry	H
temperatura Celsius	grau Celsius	$^{\circ}\text{C}$
flux lluminós	lumen	lm
il·luminació	lux	lx

Utilitzades en el camp de la sanitat:

activitat radioactiva	becquerel	Bq
dosi de radiació absorbida	gray	Gy
dosi equivalent de radiació	sievert	Sv

Múltiples i submúltiples de les unitats del SI

Per formar els noms i els símbols dels múltiples i submúltiples decimals de les unitats del SI, es fan servir els prefixos del SI que s'indiquen a continuació:³

Factor pel qual es multiplica la unitat	Prefix	
	Nom	Símbol
10^{24}	yotta-	Y
10^{21}	zetta-	Z
10^{18}	exa-	E
10^{15}	peta-	P
10^{12}	tera-	T
10^9	giga-	G
10^6	mega-	M
10^3	kilo-	k
10^2	hecto-	h
10	deca-	da
10^{-1}	deci-	d
10^{-2}	centi-	c
10^{-3}	mil·li-	m
10^{-6}	micro-	μ
10^{-9}	nano-	n
10^{-12}	pico-	p
10^{-15}	femto-	f

3. Els símbols corresponents als prefixos *yotta-*, *zetta-*, *zepto-* i *yocto-* no estan inclosos a la norma UNE 5-002-84.

10 ⁻¹⁸	atto-	a
10 ⁻²¹	zepto-	z
10 ⁻²⁴	yocto-	y

Combinant aquests prefixos amb les unitats bàsiques podem formar múltiples i submúltiples d'aquestes. Exemples:

kilowatt	kW
mil·ligram	mg
gram per centímetre cúbic	g/cm ³

5.3.3. Unitats monetàries

La norma UNE 1 080 determina quina ha de ser la representació gràfica dels símbols de les unitats monetàries nacionals dels principals països del món i les seves regles d'escriptura. Els símbols UNE són els més difosos.

En els símbols ISO, les dues primeres lletres coincideixen amb el símbol del país corresponent. Aquests símbols s'utilitzen en les relacions interbancàries i en les operacions transnacionals.

A continuació figuren els símbols de monedes que hem considerat més habituals:

País	Nom	Símbol UNE	Símbol ISO
Alemanya	marc alemany	DM	DEM
Austràlia	dòlar australià	\$A, \$A, SA	AUD
Àustria	xíling	SCH	ATS
Bèlgica	franc belga	FB	BEF
Canadà	dòlar canadenc	\$CAN, \$CAN, SCAN	CAD
Dinamarca	corona danesa	KRD	DKK
Espanya	peseta	PTA	ESP
Estats Units	dòlar	\$, \$, S	USD
Finlàndia	marc finlandès	MF	FIM
França	franc francès	F, FF	FRF
Grècia	dracma	DR	GRD
Irlanda	lliura irlandesa	£IR, £IR, LIR	IEP
Itàlia	lira	LIT	ITL
Japó	ien	Y	JPY
Luxemburg	franc luxemburguès	FLUX	LUF
Noruega	corona noruega	KRN	NOK
Països Baixos	florí neerlandès	FL	NLG
Portugal	escut	ESC	PTE
Regne Unit	lliura esterlina	£, £, L	GBP
Suècia	corona sueca	KRS	SEK
Suïssa	franc suís	FS	CHF

Al símbol UNE corresponent al dòlar dels Estats Units es pot afegir l'expressió *USA* (*\$USA*, *\$USA*, *SUSA*) si hi ha perill de confusió amb monedes d'altres països o quan es fa servir en transaccions comercials o bancàries.

5.3.4. Elements químics

Per representar els elements químics també es fan servir símbols, que es poden combinar entre ells per representar els compostos químics. A la taula periòdica es poden trobar els símbols de tots els elements químics. Exemples:

hidrogen	H
or	Au
oxigen	O
potassi	K
sofre	S
aigua	H ₂ O
sulfat potàssic	K ₂ SO ₄

5.4. Codis de les comarques catalanes

Sovint, en bases de dades referides a municipis o a professionals, cal consignar la comarca com una dada més. Per raons de seguretat i rapidesa en la introducció de dades, s'acostuma a treballar amb taules codificades per a totes les informacions que es poden tipificar, perquè les variables que presenten formen un conjunt previsible, estable i tancat. Per a aquests casos, i pensant bàsicament en la introducció de dades, la Comissió Assessora de Llenguatge Administratiu ha proposat codis formats amb dos dígits alfabètics per a les comarques de Catalunya.

Alt Camp	AC	Montsià	MT
Alt Empordà	AE	Noguera	NG
Alt Penedès	AP	Osona	OS
Alt Urgell	AU	Pallars Jussà	PJ
Alta Ribagorça	AG	Pallars Sobirà	PS
Anoia	AI	Pla d'Urgell	PU
Bages	BG	Pla de l'Estany	PE
Baix Camp	BC	Priorat	PR
Baix Ebre	BB	Ribera d'Ebre	RE
Baix Empordà	BM	Ripollès	RI
Baix Llobregat	BT	Segarra	SR
Baix Penedès	BP	Segrià	SI
Barcelonès	BR	Selva	SV
Berguedà	BD	Solsonès	SL
Cerdanya	CD	Tarragonès	TR
Conca de Barberà	CB	Terra Alta	TT
Garraf	GF	Urgell	UR
Garrigues	GG	Vall d'Aran	VN
Garrotxa	GX	Vallès Occidental	VC
Gironès	GN	Vallès Oriental	VR
Maresme	MM		

És convenient que aquests codis siguin substituïts pel nom sencer de la comarca a l'hora de consultar per pantalla una base de dades o d'imprimir la informació que contenen els fitxers. La informàtica pot resoldre automàticament aquest aspecte.

6. Bibliografia

- ARTELLS, E. *Llenguatge i gramàtica*. Vol. 1. Barcelona: Barcino, 1969.
- AVUI. *Llibre d'estil de l'Avui (edició provisional)* [Exemplar mecanografiat]. Barcelona: Avui [198-?].
- CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA. *Llibre d'estil*. 2a ed. Barcelona: Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, 1993.
- CALVO, J. "Sobre siglas y acrónimos". *Puntoycoma* [Bruselas; Luxemburgo: Unidades de traducción de lengua española de la CCE] (1992), núm. 5, p. 1-2.
- CALVO, L. *Introducción al estudio del lenguaje administrativo*. Madrid: Gredos, 1980.
- CASTELLANOS, J.-A. *Manual de pronunciació*. Vic: Eumo, 1993.
- COMISSIÓ ASSESSORA DE LLENGUATGE ADMINISTRATIU. "Criteris generals d'escriptura de les abreviacions" [Fulls mecanografiats]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística, 1994.
- COMISSIÓ ASSESSORA DE LLENGUATGE ADMINISTRATIU. "Abreviatures i sigles. Símbols" [Fulls mecanografiats]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de Política Lingüística, 1995.
- COROMINA, E. *El 9 Nou. Manual de redacció i estil*. Vic: Eumo, 1991.
- DIARI DE BARCELONA. *Un model de llengua pels mitjans de comunicació. Llibre d'estil del Diari de Barcelona*. Barcelona: Empúries, 1987.
- DOPPAGNE, A. *Majuscules, abréviations, symboles et sigles*. Paris: Duculot, 1979.
- DUARTE, C. "El vol de les lletres". *Llengua i Administració* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura] (1989), núm. 36, p. 7.
- DUARTE, C.; ALSINA, A; SIBINA, S. *Manual de llenguatge administratiu*. 3a ed. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Escola d'Administració Pública de Catalunya, 1993.
- EGIA, G. "Notas sobre la abreviación". *Revista de Llengua i Dret* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Escola d'Administració Pública de Catalunya] (1986), núm. 8, p. 95-103.
- EL PAÍS. *Libro de estilo*. Madrid: El País, 1990.
- FEDERACIÓ INTERNACIONAL D'ASSOCIACIONS DE BIBLIOTECARIS I DE BIBLIOTEQUES. *ISBD(M). Descripció bibliogràfica normalitzada internacional per a publicacions monogràfiques*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Institut Català de Bibliografia, 1982.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DIRECCIÓ GENERAL DE POLÍTICA LINGÜÍSTICA. *Telèfon Lingüístic* [Servei d'informació per audiotex]. Barcelona: Consorci per a la Normalització Lingüística: Telefònica, 1993-.
- GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE POLÍTICA TERRITORIAL I OBRES PÚBLIQUES. *Criteris lingüístics per a la senyalització viària*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Públiques, 1992.
- *Gran enciclopèdia catalana*. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1986-1989. 24 v.
- INSTITUTO NACIONAL DE RACIONALIZACIÓN DEL TRABAJO. *Símbolos de unidades monetarias nacionales. UNE 1 080*. Madrid: Instituto Nacional de Racionalización del Trabajo, 1960.

- IRANOR. *Unidades SI y recomendaciones para el empleo de sus múltiplos y sub-múltiplos y de algunas otras unidades. UNE 5-002-84*. Madrid: IRANOR, 1984.
- JANÉ, A. “Abreviatures”. *Avui* [Barcelona] (19 nov. 1978).
- JANÉ, A. “Abreviatures”. *Avui* [Barcelona] (30 oct. 1980).
- JANÉ, A. “L’ultratomba”. *Avui* [Barcelona] (9 jul. 1981).
- JOSEPH, M. *Com es fa un llibre. Diccionari de les arts gràfiques*. Barcelona: Pòrtic, 1979.
- “La preposició al carrer”. *Llengua i Administració* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura] (1991), núm. 43, p. 3.
- MARÍ, I. “Abreviatures (I)”. *Llengua i Administració* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura] (1982), núm. 1, p. 7.
- MARÍ, I. “Alguns dubtes en l’ús de l’apòstrof (i II)”. *Llengua i Administració* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura] (1986), núm. 25, p. 7.
- MARQUET, L. *Novetat i llenguatge. Primera sèrie*. Barcelona: Barcino, 1979.
- MARQUET, L. *El llenguatge científic i tècnic*. [s. l.]: Associació d’Enginyers Industrials de Catalunya, 1993. (Cultura, Tècnica i Societat; 6)
- MARSÁ, F. *Diccionario normativo y guía práctica de la lengua española*. Barcelona: Ariel, 1990.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. *Diccionario de tipografía y del libro*. Madrid: Paraninfo, 1981.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. *Diccionario internacional de siglas y acrónimos*. Madrid: Pirámide, 1984.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. *Diccionario de ortografía técnica*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez: Pirámide, 1987.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. *Diccionario de ortografía de la lengua española*. Madrid: Paraninfo, 1996.
- MASCARÓ, J. *Morfología*. 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1987. (Biblioteca Universitària; 5)
- MESTRES, J. M. “Abreviacions: un assaig de classificació tipològica”. *Revista de Llengua i Dret* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Escola d’Administració Pública de Catalunya] (1985), núm. 6, p. 13-22.
- MESTRES, J. M. “Com apostrofem”. *Escola Catalana* [Barcelona: Òmnium Cultural. Delegació d’Ensenyament de Català] (1987), núm. 239, p. 4-5.
- MESTRES, J. M. “Com apostrofem (i II)”. *Escola Catalana* [Barcelona: Òmnium Cultural. Delegació d’Ensenyament de Català] (1988), núm. 242, p. 4-6.
- MESTRES, J. M. “Les sigles i l’apòstrof”. *Llengua i Administració* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura] (1989), núm. 37, p. 6.
- MESTRES, J. M. “La problemàtica de les abreviacions i els diccionaris”. *Revista de Llengua i Dret* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Escola d’Administració Pública de Catalunya] (1996), núm. 26, p. 9-28.
- MESTRES, J. M.; GUILLÉN, J. *Diccionari d’abreviacions*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1992.
- MESTRES, J. M. [et al.]. *Manual d’estil. La redacció i l’edició de textos*. Vic: Eumo; Barcelona: Universitat de Barcelona; Universitat Pompeu Fabra; Associació de Mestres Rosa Sensat, 1995.

- MINISTERIO PARA LAS ADMINISTRACIONES PÚBLICAS. *Manual de estilo del lenguaje administrativo*. Madrid: Ministerio para las Administraciones Públicas, 1990.
- MOLLÀ, T. *La llengua dels mitjans de comunicació*. Alzira: Bromera, 1990.
- NEDOBITY, W. "How to cope with abbreviated terms and designations". *TermNet News. Journal of the International Network for Terminology* [Canada: International Information Centre for Terminology (Infoterm)] (1981), núm. 2/3, p. 43-46.
- PRIETO, J. "Aspectos ortográficos del lenguaje legal". *Llenguatge i publicacions en els parlaments autonòmics*. València: Corts Valencianes, 1992, p. 49-55.
- PUJOL, J. M.; SOLÀ, J. *Ortotipografia. Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic*. Barcelona: Columna, 1995.
- RECASENS, D. *Fonètica i fonologia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1993. (Biblioteca Universitària; 18)
- RIERA, C. *Manual de català científic*. Barcelona: Claret, 1992.
- RODRÍGUEZ, F. "El género de las siglas". *Revista Española de Lingüística* (1984), vol. 14, núm. 2, p. 311-366.
- RODRÍGUEZ, F. "Morphovariation and synonymy of acronyms". *Meta* [Montréal: Université de Montréal] (1993), vol. 38, núm. 2, p. 275-292.
- ROSELL, A. *Escritura de formas siglares*. Montevideo: [s. n.], 1967.
- RUAIX, J. *El català/1*. 7a ed. Moià: J. Ruaix, 1990.
- RUAIX, J. *El català/3*. 3a ed. Moià: J. Ruaix, 1989.
- RUAIX, J. *Punts conflictius de català. Deu estudis sobre normativa lingüística*. Barcelona: Barcanova, 1989.
- SANTAMARIA, A. [et al.]. *Diccionario de incorrecciones, particularidades y curiosidades del lenguaje*. 5a ed. Madrid: Paraninfo, 1989.
- SECRÉTARIAT D'ÉTAT. BUREAU DES TRADUCTIONS. *Guide du rédacteur de l'administration fédérale*. Ottawa: Secrétariat d'État, 1983.
- SERENA, P. *Manual d'estil*. Barcelona: Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, 1995.
- SERVEI CATALÀ DE LA SALUT. COORDINACIÓ LINGÜÍSTICA. "Abreviacions". *Carpeta lingüística. Fitxes d'assessorament lingüístic i del Servei d'Autoaprenentatge de Llengua Catalana (SALC)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Servei Català de la Salut, 1995-.
- SERVITJE, A. *Llibre d'estil de la Universitat Pompeu Fabra*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 1996.
- SOLÀ, J. "La guerra de les sigles". *Avui* [Barcelona] (30 maig 1992).
- SOLÀ, J. "Missió formativa o preceptiva?". *Avui* [Barcelona] (6 juny 1992).
- SOLÀ, J. "Vivim codificats (1)". *Avui* [Barcelona] (13 juny 1992).
- SOLÀ, J. "Vivim codificats (i 2)". *Avui* [Barcelona] (20 juny 1992).
- SOLÀ, J. "¿Perdrem les 'ptes.'? (1)". *Avui* [Barcelona] (11 jul. 1992).
- SOLÀ, J. "¿Perdrem les 'ptes.'? (i 2)". *Avui* [Barcelona] (18 jul. 1992).
- SOLÀ, J. "Seguir, suposar, l'IESE". *Avui* [Barcelona] (13 jul. 1995).
- SOLÀ, J. "Enyorament". *Avui* [Barcelona] (10 oct. 1996).
- SOLÀ, J., dir. *Llibre d'estil de l'Ajuntament de Barcelona*. Barcelona: Consorci per a la Normalització Lingüística: Ajuntament de Barcelona, 1995.

- SOLÀ, J; PUJOL, J. M. *Tractat de puntuació*. Barcelona: Columna, 1990.
- TELEVISIÓ DE CATALUNYA. COMISSIÓ DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA. *El català a TV3. Llibre d'estil*. Barcelona: Edicions 62, 1995.
- *Terminologie et Traduction*. [Luxembourg: Office des publications officielles des Communautés européennes] (1991), núm. 2/1990.
- UNIVERSITAT DE BARCELONA. SERVEI DE LENGUA CATALANA. *Proposta d'abreviatures, sigles i símbols*. 2a ed. Barcelona: Universitat de Barcelona, 1992.
- UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA. SERVEI DE LENGÜES I TERMINOLOGIA. *Fitxes de normalització lingüística*. 2a ed. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, 1991.
- UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA. SERVEI DE LENGÜES I TERMINOLOGIA. *Guia lingüística pràctica 2. Convencions gràfiques*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, 1996.
- VALLVERDÚ, F. *Elocució i ortologia catalanes*. Barcelona: Jonc, 1986.
- XIRINACHS, M. "Els símbols". *Llengua i Administració* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura] (1983), núm. 8, p. 7.
- XIRINACHS, M. "Les sigles (I)". *Llengua i Administració* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura] (1984), núm. 14, p. 6.
- XIRINACHS, M. "Les sigles (i II)". *Llengua i Administració* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura] (1984), núm. 15, p. 7.
- XIRINACHS, M. "Dubtes". *Llengua i Administració* [Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura] (1990), núm. 38, p. 4-5.

Recull d'abreviacions habituals

Tot seguit es presenta un recull que inclou les abreviatures, les sigles i els símbols que poden ser d'ús més freqüent a l'Administració. Com ja s'ha dit a la introducció, aquest apartat no es vol convertir en un glossari tancat ni en un diccionari exhaustiu. És només un punt de referència que pretén aconseguir la màxima homogeneïtat en l'ús d'aquestes abreviacions en l'àmbit administratiu.

S'ha fet una doble ordenació alfabètica: per la paraula o el sintagma complet i per l'abreviació. La primera d'aquestes llistes serveix per saber quina és l'abreviació o les abreviacions corresponents a una expressió determinada, i la segona per conèixer el significat de cada abreviació.

Pel que fa a la primera llista, ordenada per la paraula o el sintagma complet, s'ha pres com a entrada el nucli de contingut semàntic, excepte en el cas d'expressions llatines, que han estat ordenades tenint en compte la primera lletra de l'expressió. Per exemple, *a l'ordre de* és a la lletra *o*, però *et alii* és a la *e*.

En la mateixa llista es recullen en tres columnes les abreviatures, les sigles i els símbols. El fet que es trobin totes les abreviacions en una única llista facilita la consulta i, a més, permet que, quan una expressió té alhora diferents representacions abreujades (abreviatura i sigla, o abreviatura i símbol), es trobin les diferents abreviacions en una única entrada.

I. Per la paraula o el sintagma complets

	Abreviatures	Sigles	Símbols
A			
abril	abr.		
per absència	p. abs.		
addicional	add.		
adjunt/a	adj.		
administració	adm.		
administrador	admdor.		
administradora	admdora.		
administratiu	admtiu.		
administrativa	admtiva.		
adreça electrònica	a/e		
advocat/ada	adv.		
agent ¹ (m. i f.)	ag.	AG	
agost	ag.		
agutzil ¹ (m. i f.)	agl.	AGL	
ajudant/a	ajud.		
ajuntament	aj.		
alcalde/essa	alc.		
alemany [llengua]	al.		de
àlies; ex.: Salvador Seguí (a) el Noi del Sucre	(a)		
altitud	alt.		
altura	alt.		
alumne/a	al.		
ambulància	ambul.		
ambulatori	amb.		
ampere			A
amplada	ampl.		
amplària	ampl.		
anglès [llengua]	angl.		en
<i>ante meridiem</i> ('abans del migdia')	a. m.		
antic/iga	ant.		
antigament	ant.		
aparcament	aparc.		
apartament	apmt.		
apartat	apt.		
apèndix	ap.		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
aprovat/ada	apr.		
aproximadament	aprox.		
aproximat/ada	aprox.		
àrea [unitat de mesura]			a
àrea bàsica de salut		ABS	
article	art.		
assegurança obligatòria de viatgers		AOV	
assignatura	assign.		
associació	assoc.		
associació de pares d'alumnes		APA	
associació de veïns		AV	
associat/ada	assoc.		
a l'atenció de	a/		
àtic	àt.		
atto-			a
automòbil	autom.		
autopista	autop.		
autoritat	autor.		
per autorització	p. a., p. aut.		
autoritzada	autzda.		
autoritzat	autzat.		
auxiliar (m. i f.)	aux.		
avinguda	av.		

B

baixada	bda.		
baixos	bxs.		
barranc	bnc.		
barri	b.		
barriada	b.		
base de dades		BD	
batxillerat	batx.		
batxillerat unificat polivalent		BUP	
biblioteca	bibl.		
blanc i negre	b/n		
bloc	bl.		
butlletí	butll.		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
Butlletí Oficial de l'Estat		BOE	
Butlletí Oficial de la Província		BOP	
byte			B
C			
caixa alta	c. a.		
caixa baixa	c. b.		
calefacció	calef.		
camió	cam.		
candela			cd
cantonada	cant.		
capità/ana ¹	cpt.	CT	
capítol	cap.		
caporal ¹ (m. i f.)	cpl.	CL	
al meu càrrec ²	m/c		
càrrega	càrr.		
carrer	c., c/		
carreró	cró.		
carretera	ctra.		
castellà [llengua]	cast.		es
català [llengua]	cat.		ca
catedràtic/a	catedr.		
al cel sia	a. c. s.		
cementiri	cem.		
per cent			%
centi-			c
centilitre			cl, cL
cèntim	ct.		
centímetre			cm
centre d'atenció primària		CAP	
centre de normalització lingüística		CNL	
certificat/ada	cert.		
ciclomotor	ciclom.		
cinquè	5è, 5è., 5.º		
cinquena	5a, 5a., 5.ª		
cinturó	cint.		
<i>circa</i> ('al voltant de')	c., ca.		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
circulació	circul.		
circular [document]		C	
clínica	clín.		
codi d'identificació fiscal		CIF	
codi postal		CP	
col·laborador/a	col·l.		
col·lecció	col·l.		
col·legi	col·l.		
col·legi públic		CP	
columna	col.		
comarca	com.		
comissaria	com.		
comissió	com.		
comissió de serveis	com. de serv.		
companyia	cia.		
comptabilitat	compt.		
compte corrent	c/c, cte. ct.		
al meu compte ²	m/cte		
per compte de	p/c		
confronteu	cf.		
consell	cons.		
Consell Municipal del Districte		CMD	
construcció	constr.		
contractat/ada	contr.		
convent	convt.		
convocatòria	conv.		
coordinador/a	coord.		
corona danesa ³			KRD, DKK
corona noruega ³			KRN, NOK
corona sueca ³			KRS, SEK
corporació	corp.		
correus	corr.		
Cos Consular		CC	
Cos de la Policia Nacional		CPN	
abans de Crist	a. de C.	aC	
després de Crist	d. de C.	dC	
curs d'orientació universitària		COU	
cursiva	curs., cva.		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
D			
sense data	s/d		
deca-			da
deci-			d
decilitre			dl, dL
decímetre			dm
decret		D	
decret legislatiu		DLEG	
decret llei		DL	
reial decret		RD	
reial decret legislatiu		RDLEG	
reial decret llei		RDL	
delegació	del.		
per delegació	p. d.		
denominació d'origen	d. d'o.	DO	
departament	dept.		
derogatori/òria	derog.		
descàrrega	descàrr.		
descompte	dte.		
desembre	des.		
despatx	desp.		
despesa	desp.		
sense despeses	s/desp		
desviació	desv.		
Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya		DOGC	
dies data	d/d		
dies factura	d/fra		
dies vista	d/v		
dijous	dj.		
dilluns	dl.		
dimarts	dt.		
dimecres	dc.		
dipòsit legal	dip. leg.	DL	
direcció	dir.		
direcció general		DG	
directiu/iva	dir.		
director/a	dir.		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
director/a general	dir. gral.	DG	
disminuït/ida	dism.		
dispensari	disp.		
disposició	disp.		
dissabte	ds.		
distància	dist.		
districte	distr.		
diumenge	dg.		
divendres	dv.		
divisió	div.		
doctor	Dr.		
doctora	Dra.		
document	doc.		
document nacional d'identitat		DNI	
dòlar (dels EUA) ³			\$, \$, S, USD
dòlar australià ³			\$A, \$A, SA, AUD
dòlar canadenc ³			\$CAN, \$CAN, SCAN, CAD
dracma [moneda de Grècia] ³			DR, GRD
drecera	drec.		
dreta	dta.		
duplicat/ada	dupl.		

E

economia	econ.		
ecu		ECU	
edició	ed.		
editor/a	ed.		
editorial	ed.		
educació general bàsica		EGB	
educació secundària obligatòria		ESO	
efecte	e/		
efecte a cobrar	e/c, e/cobr		
efecte a pagar	e/p, e/pag		
efectiu	ef.		
Eminentíssim Senyor	Emm. Sr.		
entrada	entr.		
entresòl	entl.		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
salvat error o omisió	s. e. o o.		
escala	esc.		
escola	esc.		
escola universitària		EU	
escut (portuguès) ³			ESC, PTE
església	esgl.		
especialment	esp.		
específicament	espf.		
esquerre/a	esq.		
est			E
est-nord-est			ENE
est-sud-est			ESE
estació	est.		
estacionament	estac.		
Estats Units d'Amèrica		EUA	
estereoradian			sr
<i>et alii</i> ('i altres')	et al.		
etcètera	etc.		
euro ⁴			€, EUR
exa-			E
Excel·lència	E.		
Excel·lentíssim Senyor	Excm. Sr.		
Excel·lentíssima Senyora	Excma. Sra.		
excepció	exc.		
excepte	exc.		
exemple	ex.		
per exemple	p. e., p. ex., v. gr.		
expedició	exped.		
expedidor/a	expd.		
expedient	exp.		
extensió	ext.		
exterior	ext.		

F

facsimil	facs.		
factura	fra.		
la meva factura ²	m/fra		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
facultat	fac.		
fascicle	fasc.		
a favor de	f/		
a favor meu ²	f/m		
al meu favor ²	m/f		
febrer	febr.		
femto-			f
ferrocarril		FC	
festiu	fest.		
figura	fig.		
finca	fca.		
florí neerlandès ³			FL, NLG
foli		F	
forestal	for.		
formació professional		FP	
franc a la fàbrica	f. f.		
franc belga ³			FB, BEF
franc francès ³			F, FF, FRF
franc luxemburguès ³			FLUX, LUF
franc suís ³			FS, CHF
francès [llengua]	fr.		fr
franqueig a destinació		FD	
franquícia de correu (veg. <i>Servei Nacional</i>)			
freqüència modulada		FM	
en funcions	e. f.		
funicular	fun.		
furgoneta	furg.		

G

gener	gen.		
general	gral.		
giga-			G
gigabyte			GB
gir postal		GP	
gir telegràfic		GT	
el meu gir ²	m/g		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
govern	gov.		
gram			g
grau [geometria]			°
grau Celsius			°C
grau centígrad (veg. <i>grau Celsius</i>)			
Guàrdia Civil		GC	
Guàrdia Urbana		GU	

H

habitants	h.		
habitatge de protecció oficial		HPO	
hectàrea			ha
hecto-			h
hertz			Hz
Honorable Senyor	H. Sr., Hble. Sr.		
Honorable Senyora	H. Sra., Hble. Sra.		
hora			h
hospital	hosp.		
hotel			H

I

ibídem	ib., ibíd.		
<i>id est</i> ('és a dir')	i. e.		
ídem	íd.		
ien ³			Y, JPY
Il·lustre Senyor	I. Sr., Il·ltre. Sr.		
Il·lustre Senyora	I. Sra., Il·ltre. Sra.		
Il·lustríssim Senyor	Im. Sr., Il·lm. Sr.		
Il·lustríssima Senyora	Ima. Sra., Il·lma. Sra.		
import	imp.		
impost	impt.		
impost sobre activitats econòmiques		IAE	
impost sobre béns immobles		IBI	
impost sobre el valor afegit		IVA	
impost sobre la renda de les persones físiques		IRPF	
impremta	impr.		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
incorporat/ada	inc.		
índex de preus de consum		IPC	
indústria	ind.		
inferior	inf.		
inspector/a ¹	insp.	IP	
institut	inst.		
institut d'ensenyament secundari		IES	
institut de batxillerat		IB	
institut de formació professional		IFP	
instrucció [document]		I	
intendent/a ¹	int.	IT	
intendent/a major ¹	int. m.	ITM	
interès	int.		
interí/ina	int.		
interior	int.		
internacional	internac.		
introducció	intr.		
italià [llengua]	it.		it
itinerari	it.		

J

joule			J
juliol	jul.		
junta de govern	j. de gov.		
junta directiva	j. dir.		
jurídic/a	jur.		
jurisprudència	jurispr.		
jutjat de primera instància	j. de 1a. inst.		

K

kelvin			K
kilo- (veg. <i>quilo-</i>)			
kilogram (veg. <i>quilogram</i>)			
kilòmetre (veg. <i>quilòmetre</i>)			
kilowatt (veg. <i>quilowatt</i>)			
kilowatt hora (veg. <i>quilowatt hora</i>)			

	Abreviatures	Sigles	Símbols
L			
laborable	lab.		
làmina	là.m.		
limitada	ltda.		
limitat	ltat.		
lira (italiana) ³			LIT, ITL
litre			l, L
llei		L	
Llei d'enjudiciament civil		LEC	
Llei d'enjudiciament criminal		LECr	
Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú		LRJPAC	
lleï orgànica		LO	
lletra de canvi	l/		
lletra de crèdit	l/cr		
lletra meva ²	l/m		
la meua lletra ²	m/l		
llicenciat/ada	llic.		
lliura esterlina ³			£, £, L, GBP
lliura irlandesa ³			£IR, £IR, LIR, IEP
<i>loco citato</i> ('en el lloc citat')	loc. cit.		
M			
Magnífic Senyor	Mgfc. Sr.		
Magnífica Senyora	Mgfca. Sra.		
majúscula	maj.		
marc alemany ³			DM, DEM
marc finlandès ³			MF, FIM
màxim/a	màx.		
mega-			M
megabit			Mb, Mbit
megabyte			MB
mercaderia	merc.		
mercantil	merc.		
mesos terme	m/t		
mesos vista	m/v		
metre			m

	Abreviatures	Sigles	Símbols
metre cúbic			m ³
metre quadrat			m ²
micro-			μ
per mil			‰
milió			M
milió d'euros			ME, MEUR
milió de pessetes			MPTA
mil·lèsim/a	mil·l.		
mil·li-			m
mil·ligram			mg
mil·lilitre			ml, mL
mil·límetre			mm
mínim/a	mín.		
minúscula	min.		
minusvàlid/a	minusv.		
minut [geometria]			'
minut [temps]			min
modulació d'amplitud		AM	
mol			mol
Molt Honorable Senyor	M. H. Sr., M. Hble. Sr.		
Molt Honorable Senyora	M. H. Sra., M. Hble. Sra.		
Molt Il·lustre Senyor	M. I. Sr., M. Il·ltre. Sr.		
Molt Il·lustre Senyora	M. I. Sra., M. Il·ltre. Sra.		
monestir	mtir.		
monument	mon.		
mossèn	Mn.		
mosso/a d'esquadra ¹	m. d'e.	ME	
Mossos d'Esquadra ¹ [institució]	M. d'E.	ME	
municipal	mpal.		
museu	mus.		

N

nacional	nac.		
nano-			n
negociat	neg.		
negreta	negr.		
nombre	nre.		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
nominal	nom.		
nominatiu	nom.		
nord			N
nord-est			NE
nord-nord-est			NNE
nord-nord-oest			NNO, NNW
nord-oest			NO, NW
nota	n.		
<i>nota bene</i> ('advertiu-ho bé')	n. b.	NB	
nota de l'autor/a	n. de l'a.		
nota de l'editor/a	n. de l'e.		
nota de la redacció	n. de la r.		
nota de la traductora	n. de la t.		
nota del traductor	n. del t.		
novembre	nov.		
número	n., núm.		
sense número	s/n		
número d'afiliació a la Seguretat Social		NASS	
número d'identificació fiscal		NIF	

O

obligatori	oblig.		
observació	obs.		
octubre	oct.		
oest			O, W
oest-nord-oest			ONO, WNW
oest-sud-oest			OSO, WSW
oficial	of.		
ona pesquera		OP	
ones curtes		SW	
ones mitjanes		MW	
<i>opus citatum</i> ('en l'obra citada')	op. cit.		
ordre [document]		O	
ordre de pagament		OP	
ordre ministerial		OM	
a l'ordre de	o/		
a la meva ordre ²	m/o		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
per ordre	p. o.		
organització no governamental		ONG	
P			
pagament	pag.		
pagament immediat	p. i.		
pagaré	p/		
pàgina	p., pàg.		
paquet	paq.		
parada	par.		
paràgraf			§
parcel·la	parc.		
particular	part.		
partida	part.		
passat	pt.		
passatge	ptge.		
passeig	pg.		
pavelló	pav.		
pes brut	p. b.	PB	
pes net	p. n.	PN	
percentatge (veg. <i>per cent</i>)			
pesseta ^{3,5}	pta.		PTA, ESP
peta-			P
petita i mitjana empresa		PIME	
pico-			p
plaça	pl.		
població	pobl.		
per poder	p. p.		
polícia militar		PM	
polígon	pol.		
popular	pop.		
porta	pta.		
portal	ptal.		
<i>post meridiem</i> ('després del migdia')	p. m.		
<i>post scriptum</i> ('després de l'escrit')	p. s.	PS	
postdata	p. d.	PD	
prefectura	pref.		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
preferència	prefer.		
president/a	pres.		
preu de venda al públic		PVP	
primer	1r, 1r., 1. ^r		
primera	1a, 1a., 1. ^a		
principal	pral.		
principi	princ.		
prioritat	prior.		
producte interior brut		PIB	
producte nacional brut		PNB	
producte nacional net		PNN	
professor/a	prof.		
programa	progr.		
prohibit/ida	proh.		
proppassada	ppda.		
proppassat	ppt.		
propvinent	pvt.		
proves d'aptitud per a l'accés a la universitat		PAAU	
província	prov.		
pujada	pda.		
punt quilomètric		PK	

Q

quadruplicat	quadr.		
quart	4t, 4t., 4. ^t		
quarta	4a, 4a., 4. ^a		
quilo-			k
quilogram			kg
quilòmetre			km
quilowatt			kW
quilowatt hora			kWh
quintar			q
quintuplicat	quint.		

R

radian			rad
--------	--	--	-----

	Abreviatures	Sigles	Símbols
rambla	rbla.		
reedició	reed.		
referència	ref.		
referència meva ²	r/m		
registre	reg.		
reimpressió	reimpr.		
la meva remesa ²	m/r		
remitent	mnt.		
reservada	rvda.		
reservat	rvat.		
resolució		R	
Reverendíssim Senyor	Rvdm. Sr.		
Reverendíssima Senyora	Rvdma. Sra.		
revisat/ada	rev.		
revista	rev.		
revolució			r
revolucions per minut			rpm
rodona [tipografia]	rod., rna.		
ronda	rda.		

S

sagrada	sgda.		
sagrat	sgt.		
sant	St.		
santa	Sta.		
secretari/ària	secr.		
secretaria	secr.		
segle	s.		
segon [geometria]			"
segon [temps]			s
segon	2n, 2n., 2. ⁿ		
segona	2a, 2a., 2. ^a		
següent	seg.		
sentència		S	
senyor	Sr.		
senyora	Sra.		
sergent ¹	sgt.	SG	

	Abreviatures	Sigles	Símbols
sergenta ¹	sgta.	SG	
servei	serv.		
Servei Nacional (o franquícia de correu)		SN	
servei públic		SP	
setembre	set.		
si us plau	s. u. p.		
signatura	sign.		
<i>sine anno</i> ('es desconeix l'any d'edició')	s. a.		
<i>sine loco</i> ('es desconeix el lloc de publicació')	s. l.		
<i>sine nomine</i> ('es desconeix el nom de l'editor')	s. n.		
sobreàtic	s/àt		
societat	soc.		
societat anònima	s. a.	SA	
societat civil privada	s. c. p.	SCP	
societat cooperativa	s. coop.	SCOOP	
societat cooperativa catalana il·limitada	s. c. c. i.	SCCI	
societat cooperativa catalana limitada	s. c. c. l.	SCCL	
societat cooperativa il·limitada	s. c. i.	SCI	
societat cooperativa limitada	s. c. l.	SCL	
societat de garanties recíproques	s. g. r.	SGR	
societat en comandita	s. en c.	SC	
societat limitada	s. l.	SL	
societat regular col·lectiva	s. r. c.	SRC	
sortida	sort.		
sotsinspector/a ¹	sotsp.	SIP	
<i>sub voce</i> ('a l'entrada', en els diccionaris)	s. v.		
sud			S
sud-est			SE
sud-oest			SO, SW
sud-sud-est			SSE
sud-sud-oest			SSO, SSW
superintendent/a ¹	supt.	SIT	
superior	sup.		
suplement	supl.		
suplent	supl.		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
T			
taló	t/		
el meu taló ²	m/t		
tarifa	t.		
tarifa corrent	t. c.		
tarifa especial	t. e.		
tarifa general	t. g.		
taxa anual equivalent		TAE	
telèfon	tel.		
telegrama	telegr.		
televisió		TV	
tera-			T
tercer	3r, 3r., 3. ^r		
tercera	3a, 3a., 3. ^a		
terme municipal	t. m.	TM	
text refós		TR	
tingent ¹	tt.	TT	
tingenta ¹	tta.	TT	
titular	tit.		
tona			t
total	tot.		
traducció	trad.		
traductor/a	trad.		
transcripció	transcr.		
transferència	transf.		
transitori/òria	trans.		
transport	transp.		
travessera	trav.		
travessia	trv.		
tribunal	trib.		
triplicat	tripl.		
turisme	tur.		
U			
unitat	u.		
cada unitat	c/u, c. u.		
universitari/ària	univ.		

	Abreviatures	Sigles	Símbols
urbanització	urb.		
urgència	urg.		

V

sobre vagó	s/v		
valor	v/		
vegeu	v., veg., vid.		
vehicle	veh.		
velocitat	vel.		
venciment	venc.		
venedor	ven.		
<i>verbi gratia</i> ('per exemple')	v. gr.		
versaleta	vers.		
via	v.		
vianant	vian.		
<i>vide o videte</i> ('vegeu')	vid.		
vigilant ¹ (m. i f.)	vig.	VG	
vigilat/ada	vig.		
visibilitat	visib.		
vist i plau	v. i p.		
vocabulari	vocab.		
volt			V
volum	vol.		

W

watt			W
------	--	--	---

X

xec	x.		
el meu xec ²	m/x		
xiling (austríac) ³			SCH ATS

Z

zona	z.		
------	----	--	--

Notes

1. En el cas de les abreviacions de les categories de la policia local i els mossos d'esquadra, es fan servir les abreviatures (*ag.*, *agl.*, *cpt.*, etc.) dins de text seguit, especialment davant de noms de persona, i les sigles (*AG*, *AGL*, *CT*, etc.) es reserven per a taules i altres casos en què es faci un ús genèric del càrrec.
2. Pel que fa a les expressions amb un possessiu, es recull només l'abreviatura corresponent a la primera persona del singular, però es poden utilitzar anàlogament les abreviatures de les formes amb altres possessius. Per exemple, si en aquesta llista hi ha *al meu càrrec (m/c)*, es poden formar per analogia les abreviatures següents: *al nostre càrrec (n/c)*, *al vostre càrrec (v/c)*, *al seu càrrec (s/c)*.
3. Les unitats monetàries es poden representar amb símbols UNE i amb símbols ISO; el símbol ISO és el que apareix en última posició (vegeu l'apartat 5.3.3).
4. El símbol ISO per representar *euro* és *EUR*. Es pot fer servir per a les relacions interbancàries i les operacions transnacionals, al costat dels altres símbols ISO.
5. El mot *pesseta* es pot abreujar per mitjà de l'abreviatura *pta.* (*100 ptes.*) o amb els símbols *PTA* o *ESP*. L'abreviatura es pot fer servir en textos interns o d'activitats sense projecció exterior, però per als textos de circulació internacional és millor utilitzar els símbols.

II. Per l'abreviació

°	grau [geometria]	2a	segona
'	minut [geometria]	2a.	segona
''	segon [geometria]	2. ^a	segona
°C	grau Celsius (o grau centígrad)	2n	segon
§	paràgraf	2n.	segon
%	per cent (o percentatge)	2. ⁿ	segon
‰	per mil	3a	tercera
μ	micro-	3a.	tercera
€	euro	3. ^a	tercera
\$	dòlar (dels EUA)	3r	tercer
\$	dòlar (dels EUA)	3r.	tercer
\$A	dòlar australià	3. ^r	tercer
\$A	dòlar australià	4a	quarta
\$CAN	dòlar canadenc	4a.	quarta
\$CAN	dòlar canadenc	4. ^a	quarta
£	lliura esterlina	4t	quart
£	lliura esterlina	4t.	quart
£IR	lliura irlandesa	4. ^t	quart
£IR	lliura irlandesa	5a	cinquena
1a	primera	5a.	cinquena
1a.	primera	5. ^a	cinquena
1. ^a	primera	5è	cinquè
1r	primer	5è.	cinquè
1r.	primer	5. ^è	cinquè
1. ^r	primer		

A

a	àrea [unitat de mesura]	a. m.	<i>ante meridiem</i> (‘abans del migdia’)
a	atto-		
A	ampere	abr.	abril
a/	a l'atenció de	ABS	àrea bàsica de salut
a/e	adreça electrònica	aC	abans de Crist
(a)	àlies; ex.: Salvador Seguí (a) el Noi del Sucre	add.	addicional
		adj.	adjunt/a
a. c. s.	al cel sia	adm.	administració
a. de C.	abans de Crist	admdor.	administrador

admdora.	administradora	AOV	assegurança obligatòria de viatgers
admtiu.	administratiu	ap.	apèndix
admtiva.	administrativa	APA	associació de pares d'alumnes
adv.	advocat/ada	aparc.	aparcament
AG	agent (m. i f.)	apmt.	apartament
ag.	agent (m. i f.)	apr.	aprovat/ada
ag.	agost	aprox.	aproximadament
AGL	agutzil (m. i f.)	aprox.	aproximat/ada
agl.	agutzil (m. i f.)	apt.	apartat
aj.	ajuntament	art.	article
ajud.	ajudant/a	assign.	assignatura
al.	alemany [llengua]	assoc.	associació
al.	alumne/a	assoc.	associat/ada
alc.	alcalde/essa	àt.	àtic
alt.	altitud	ATS	xíling (austríac)
alt.	altura	AUD	dòlar australià
AM	<i>amplitude modulation</i> ("modulació d'amplitud")	autom.	automòbil
amb.	ambulatori	autop.	autopista
ambul.	ambulància	autor.	autoritat
ampl.	amplada	autzat.	autoritzat
ampl.	amplària	autzda.	autoritzada
angl.	anglès [llengua]	aux.	auxiliar (m. i f.)
ant.	antic/iga	AV	associació de veïns
ant.	antigament	av.	avinguda
B			
B	byte	bibl.	biblioteca
b.	barri	bl.	bloc
b.	barriada	bnc.	barranc
b/n	blanc i negre	BOE	Butlletí Oficial de l'Estat
batx.	batxillerat	BOP	Butlletí Oficial de la Província
BD	base de dades	BUP	batxillerat unificat polivalent
bda.	baixada	butll.	butlletí
BEF	franc belga	bxs.	baixos

C

c	centi-	CL	caporal (m. i f.)
C	circular [document]	clín.	clínica
c.	carrer	cm	centímetre
c.	<i>circa</i> ('al voltant de')	CMD	Consell Municipal del Districte
c/	carrer	CNL	centre de normalització lingüística
c. a.	caixa alta	col.	columna
c. b.	caixa baixa	col·l.	col·laborador/a
c. u.	cada unitat	col·l.	col·lecció
c/c	compte corrent	col·l.	col·legi
c/u	cada unitat	com.	comarca
ca	català [llengua]	com.	comissaria
ca.	<i>circa</i> ('al voltant de')	com.	comissió
CAD	dòlar canadenc	com. de serv.	comissió de serveis
calef.	calefacció	compt.	comptabilitat
cam.	camió	cons.	consell
cant.	cantonada	constr.	construcció
CAP	centre d'atenció primària	contr.	contractat/ada
cap.	capítol	conv.	convocatòria
càrr.	càrrega	convt.	convent
cast.	castellà [llengua]	coord.	coordinador/a
cat.	català [llengua]	corp.	corporació
catedr.	catedràtic/a	corr.	correus
CC	Cos Consular	COU	curs d'orientació universitària
cd	candela	CP	codi postal
cem.	cementiri	CP	col·legi públic
cert.	certificat/ada	capl.	caporal (m. i f.)
cf.	confronteu	CPN	Cos de la Policia Nacional
CHF	franc suís	cpt.	capità/ana
cia.	companyia	cró.	carreró
ciclom.	ciclomotor	CT	capità/ana
CIF	codi d'identificació fiscal	ct.	cèntim
cint.	cinturó	cte. ct.	compte corrent
circul.	circulació	ctra.	carretera
cl	centilitre	curs.	cursiva
cL	centilitre	cva.	cursiva

D

d	deci-	disp.	disposició
D	decret	dist.	distància
d. d'o.	denominació d'origen	distr.	districte
d. de C.	després de Crist	div.	divisió
d/d	dies data	dj.	dijous
d/fra	dies factura	DKK	corona danesa
d/v	dies vista	dl	decilitre
da	deca-	dL	decilitre
dC	després de Crist	DL	decret llei
dc.	dimecres	DL	dipòsit legal
de	<i>Deutsch</i> ('alemany' [llengua])	dl.	dilluns
del.	delegació	DLEG	decret legislatiu
DEM	marc alemany	DM	<i>Deutsche Mark</i> ('marc alemany')
dept.	departament	dm	decímetre
derog.	derogatori/òria	DNI	document nacional d'identitat
des.	desembre	DO	denominació d'origen
descàrr.	descàrrega	doc.	document
desp.	despatx	DOGC	Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya
desp.	despesa	DR	dracma [moneda de Grècia]
desv.	desviació	Dr.	doctor
DG	direcció general	Dra.	doctora
DG	director/a general	drec.	drecera
dg.	diumenge	ds.	dissabte
dip. leg.	dipòsit legal	dt.	dimarts
dir.	direcció	dta.	dreta
dir.	directiu/iva	dte.	descompte
dir.	director/a	dupl.	duplicat/ada
dir. gral.	director/a general	dv.	divendres
dism.	disminuït/ida		
disp.	dispensari		

E

E	est	e/c	efecte a cobrar
E	exa-	e/cobr	efecte a cobrar
E.	Excel·lència	e/p	efecte a pagar
e/	efecte	e/pag	efecte a pagar
e. f.	en funcions	econ.	economia

ECU	ecu	espf.	específicament
ed.	edició	esq.	esquerre/a
ed.	editor/a	est.	estació
ed.	editorial	estac.	estacionament
ef.	efectiu	et al.	<i>et alii</i> ('i altres')
EGB	educació general bàsica	etc.	etcètera
Emm. Sr.	Eminentíssim Senyor	EU	escola universitària
en	<i>English</i> ('anglès' [llengua])	EUA	Estats Units d'Amèrica
ENE	est-nord-est	EUR	euro
entl.	entresòl	ex.	exemple
entr.	entrada	exc.	excepció
es	espanyol [llengua]	exc.	excepte
ESC	escut (portuguès)	Excm. Sr.	Excel·lentíssim Senyor
esc.	escala	Excma. Sra.	Excel·lentíssima Senyora
esc.	escola	exp.	expedient
ESE	est-sud-est	expd.	expedidor/a
esgl.	església	exped.	expedició
ESO	educació secundària obligatòria	ext.	extensió
ESP	pesseta	ext.	exterior
esp.	especialment		

F

f	femto-	FF	franc francès
F	foli	fig.	figura
F	franc francès	FIM	marc finlandès
f/	a favor de	FL	florí neerlandès
f. f.	franc a la fàbrica	FLUX	franc luxemburguès
f/m	a favor meu	FM	freqüència modulada
fac.	facultat	for.	forestal
facs.	facsimil	FP	formació professional
fasc.	fascicle	fr	francès [llengua]
FB	franc belga	fr.	francès [llengua]
FC	ferrocarril	fra.	factura
fca.	finca	FRF	franc francès
FD	franqueig a destinació	FS	franc suís
febr.	febrer	fun.	funicular
fest.	festiu	furg.	furgoneta

G

g	gram	gov.	govern
G	giga-	GP	gir postal
GB	gigabyte	gral.	general
GBP	lliura esterlina	GRD	dracma [moneda de Grècia]
GC	Guàrdia Civil	GT	gir telegràfic
gen.	gener	GU	Guàrdia Urbana

H

h	hecto-	ha	hectàrea
h	hora	Hble. Sr.	Honorable Senyor
H	hotel	Hble. Sra.	Honorable Senyora
h.	habitants	hosp.	hospital
H. Sr.	Honorable Senyor	HPO	habitatge de protecció oficial
H. Sra.	Honorable Senyora	Hz	hertz

I

I	instrucció [document]	Ima. Sra.	Il·lustríssima Senyora
i. e.	<i>id est</i> ('és a dir')	imp.	import
I. Sr.	Il·lustre Senyor	impr.	impremta
I. Sra.	Il·lustre Senyora	impt.	impost
IAE	impost sobre activitats econòmiques	inc.	incorporat/ada
IB	institut de batxillerat	ind.	indústria
ib.	ibídem	inf.	inferior
IBI	impost sobre béns immobles	insp.	inspector/a
ibíd.	ibídem	inst.	institut
íd.	ídem	int.	intendent/a
IEP	lliura irlandesa	int.	interès
IES	institut d'ensenyament secundari	int.	interí/ina
IFP	institut de formació professional	int.	interior
Il·lm. Sr.	Il·lustríssim Senyor	int. m.	intendent/a major
Il·lma. Sra.	Il·lustríssima Senyora	internac.	internacional
Il·ltre. Sr.	Il·lustre Senyor	intr.	introducció
Il·ltre. Sra.	Il·lustre Senyora	IP	inspector/a
Im. Sr.	Il·lustríssim Senyor	IPC	índex de preus de consum

IRPF	impost sobre la renda de les persones físiques	ít.	itinerari
IT	intendent/a	ITL	lira (italiana)
it	italià [llengua]	ITM	intendent/a major
it.	italià [llengua]	IVA	impost sobre el valor afegit

J

J	joule	JPY	ien
j. dir.	junta directiva	juł.	juliol
j. de gov.	junta de govern	jur.	jurídic/a
j. de 1a. inst.	jutjat de primera instància	jurispr.	jurisprudència

K

k	quilo- (o kilo-)	KRN	corona noruega
K	kelvin	KRS	corona sueca
kg	quilogram (o kilogram)	kW	quilowatt (o kilowatt)
km	quilòmetre (o kilòmetre)	kWh	quilowatt hora (o kilowatt hora)
KRD	corona danesa		

L

l	litre	LIR	lliura irlandesa
L	litre	LIT	lira (italiana)
L	lleï	llic.	llicenciat/ada
L	lliura esterlina	LO	lleï orgànica
l/	lletra de canvi	loc. cit.	<i>loco citato</i> ('en el lloc citat')
l/cr	lletra de crèdit	LRJPAC	Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú
l/m	lletra meva		
lab.	laborable	ltat.	limitat
lám.	làmina	ltda.	limitada
LEC	Llei d'enjudiciament civil	LUF	franc luxemburguès
LECr	Llei d'enjudiciament criminal		

M

m	metre	màx.	màxim/a
m	mil·li-	Mb	megabit
M	mega-	MB	megabyte
M	milió	Mbit	megabit
m ²	metre quadrat	ME	mosso/a d'esquadra
m ³	metre cúbic	ME	Mossos d'Esquadra [institució]
m. d'e.	mosso/a d'esquadra	merc.	mercaderia
M. d'E.	Mossos d'Esquadra [institució]	merc.	mercantil
M. H. Sr.	Molt Honorable Senyor	MEUR	milió d'euros
M. H. Sra.	Molt Honorable Senyora	MF	marc finlandès
M. Hble. Sr.	Molt Honorable Senyor	mg	mil·ligram
M. Hble. Sra.	Molt Honorable Senyora	Mgfc. Sr.	Magnífic Senyor
M. I. Sr.	Molt Il·lustre Senyor	Mgfc. Sra.	Magnífica Senyora
M. I. Sra.	Molt Il·lustre Senyora	mil·l.	mil·lèsim/a
M. Il·ltre. Sr.	Molt Il·lustre Senyor	min	minut [temps]
M. Il·ltre. Sra.	Molt Il·lustre Senyora	min.	minúscula
m/c	al meu càrrec	mín.	mínim/a
m/cte	al meu compte	minusv.	minusvàlid/a
m/f	al meu favor	ml	mil·lilitre
m/fra	la meva factura	mL	mil·lilitre
m/g	el meu gir	mm	mil·límetre
m/l	la meva lletra	Mn.	mossèn
m/o	a la meva ordre	mol	mol
m/r	la meva remesa	mon.	monument
m/t	el meu taló	mpal.	municipal
m/t	mesos terme	MPTA	milió de pessetes
m/v	mesos vista	mtir.	monestir
m/x	el meu xec	mus.	museu
M€	milió d'euros	MW	<i>middle waves</i> ('ones mitjanes')
maj.	majúscula		

N

n	nano-	n. de l'a.	nota de l'autor/a
N	nord	n. de l'e.	nota de l'editor/a
n.	nota	n. de la r.	nota de la redacció
n.	número	n. de la t.	nota de la traductora
n. b.	<i>nota bene</i> ('advertiu-ho bé')	n. del t.	nota del traductor

nac.	nacional	NNO	nord-nord-oest
NASS	número d'afiliació a la Seguretat Social	NNW	<i>north-northwest</i> ('nord-nord-oest')
NB	<i>nota bene</i> ('advertiu-ho bé')	NO	nord-oest
NE	nord-est	NOK	corona noruega
neg.	negociat	nom.	nominal
negr.	negreta	nom.	nominatiu
NIF	número d'identificació fiscal	nov.	novembre
NLG	florí neerlandès	nre.	nombre
NNE	nord-nord-est	núm.	número
		NW	<i>northwest</i> ('nord-oest')

O

O	oest	OM	ordre ministerial
O	ordre [document]	ONG	organització no governamental
o/	a l'ordre de	ONO	oest-nord-oest
oblig.	obligatori	OP	ona pesquera
obs.	observació	OP	ordre de pagament
oct.	octubre	op. cit.	<i>opus citatum</i> ('en l'obra citada')
of.	oficial	OSO	oest-sud-oest

P

p	pico-	p. p.	per poder
P	peta-	p. s.	<i>post scriptum</i> ('després de l'escrit')
p.	pàgina	p/	pagaré
p. a.	per autorització	p/c	per compte de
p. abs.	per absència	PAAU	proves d'aptitud per a l'accés a la universitat
p. aut.	per autorització	pag.	pagament
p. b.	pes brut	pàg.	pàgina
p. d.	per delegació	paq.	paquet
p. d.	postdata	par.	parada
p. e.	per exemple	parc.	parcel·la
p. ex.	per exemple	part.	particular
p. i.	pagament immediat	part.	partida
p. m.	<i>post meridiem</i> ('després del migdia')	pav.	pavelló
p. n.	pes net	PB	pes brut
p. o.	per ordre	PD	postdata

pda.	pujada	pres.	president/a
pg.	passeig	princ.	principi
PIB	producte interior brut	prior.	prioritat
PIME	petita i mitjana empresa	prof.	professor/a
PK	punt quilomètric	progr.	programa
pl.	plaça	proh.	prohibit/ida
PM	polícia militar	prov.	província
PN	pes net	PS	<i>post scriptum</i> ('després de l'escrit')
PNB	producte nacional brut	pt.	passat
PNN	producte nacional net	PTA	pesseta
pobl.	població	pta.	pesseta
pol.	polígon	pta.	porta
pop.	popular	ptal.	portal
ppda.	proppassada	PTE	escut (portuguès)
ppt.	proppassat	ptge.	passatge
pral.	principal	PVP	preu de venda al públic
pref.	prefectura	pvt.	propvinent
prefer.	preferència		

Q

q	quintar	quint.	quintuplicat
quadr.	quaduplicat		

R

r	revolució	reimpr.	reimpressió
R	resolució	rev.	revisat/ada
r/m	referència meva	rev.	revista
rad	radian	rna.	rodona [tipografia]
rbla.	rambla	mnt.	remitent
RD	reial decret	rod.	rodona [tipografia]
rda.	ronda	rpm	revolucions per minut
RDL	reial decret llei	rvat.	reservat
RDLEG	reial decret legislatiu	rvda.	reservada
reed.	reedició	Rvdm. Sr.	Reverendíssim Senyor
ref.	referència	Rvdma. Sra.	Reverendíssima Senyora
reg.	registre		

S

s	segon [temps]	SCH	xiling (austríac)
S	dòlar (dels EUA)	SCI	societat cooperativa il·limitada
S	sentència	SCL	societat cooperativa limitada
S	sud	SCOOP	societat cooperativa
s.	segle	SCP	societat civil privada
s. a.	<i>sine anno</i> ('es desconeix l'any d'edició')	SE	sud-est
s. a.	societat anònima	secr.	secretari/ària
s. c. c. i.	societat cooperativa catalana il·limitada	secr.	secretaria
s. c. c. l.	societat cooperativa catalana limitada	seg.	següent
s. c. i.	societat cooperativa il·limitada	SEK	corona sueca
s. c. l.	societat cooperativa limitada	serv.	servei
s. c. p.	societat civil privada	set.	setembre
s. coop.	societat cooperativa	SG	sergent/a
s. e. o o.	salvat error o omisió	sgda.	sagrada
s. en c.	societat en comandita	SGR	societat de garanties recíproques
s. g. r.	societat de garanties recíproques	sgt.	sagrat
s. l.	<i>sine loco</i> ('es desconeix el lloc de publicació')	sgt.	sergent
s. l.	societat limitada	sgta.	sergenta
s. n.	<i>sine nomine</i> ('es desconeix el nom de l'editor')	sign.	signatura
s. r. c.	societat regular col·lectiva	SIP	sotsinspector/a
s. u. p.	si us plau	SIT	superintendent/a
s. v.	<i>sub voce</i> ('a l'entrada', en els diccionaris)	SL	societat limitada
s/àt	sobreàtic	SN	Servei Nacional (o franquícia de correu)
s/d	sense data	SO	sud-oest
s/desp	sense despeses	soc.	societat
s/n	sense número	sort.	sortida
s/v	sobre vagó	sotsp.	sotsinspector/a
SA	dòlar australià	SP	servei públic
SA	societat anònima	sr	estereoradian
SC	societat en comandita	Sr.	senyor
SCAN	dòlar canadenc	Sra.	senyora
SCCI	societat cooperativa catalana il·limitada	SRC	societat regular col·lectiva
SCCL	societat cooperativa catalana limitada	SSE	sud-sud-est
		SSO	sud-sud-oest
		SSW	<i>south-southwest</i> ('sud-sud-oest')
		St.	sant
		Sta.	santa
		sup.	superior

supl.	suplement	SW	<i>short waves</i> ('ones curtes')
supl.	suplent	SW	<i>southwest</i> ('sud-oest')
supt.	superintendent/a		

T

t	tona	trad.	traducció
T	tera-	trad.	traductor/a
t.	tarifa	trans.	transitori/òria
t/	taló	transcr.	transcripció
t. c.	tarifa corrent	transf.	transferència
t. e.	tarifa especial	transp.	transport
t. g.	tarifa general	trav.	travessera
t. m.	terme municipal	trib.	tribunal
TAE	taxa anual equivalent	tripl.	triplicat
tel.	telèfon	trv.	travessia
telegr.	telegrama	TT	tinent/a
tit.	titular	tt.	tinent
TM	terme municipal	tta.	tinenta
tot.	total	tur.	turisme
TR	text refós	TV	televisió

U

u.	unitat	urg.	urgència
univ.	universitari/ària	USD	dòlar (dels EUA)
urb.	urbanització		

V

V	volt	veh.	vehicle
v.	vegeu	vel.	velocitat
v.	via	ven.	venedor
v/	valor	venc.	venciment
v. gr.	<i>verbi gratia</i> ('per exemple')	vers.	versaleta
v. i p.	vist i plau	vian.	vianant
veg.	vegeu	vid.	<i>vide o videte</i> ('vegeu')

vig. vigilat/ada
vig. vigilant (m. i f.)
visib. visibilitat

vocab. vocabulari
vol. volum

W

W west ('oest')
W watt

WNW *west-northwest* ('oest-nord-oest')
WSW *west-southwest* ('oest-sud-oest')

X

x. xec

Y

Y ien

Z

z. zona